

REPUBLIKA HRVATSKA

Općinski sud u Slavonskom Brodu

Trg pobjede 13, Slavonski Brod

Poslovni broj: P-675/2022-37

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Općinski sud u Slavonskom Brodu, po sucu Pavi Garić, kao sucu pojedincu, u pravnoj stvari tužitelja Dušanke Skrbiš, OIB: 52740465834, iz Zadubravljja, Slavonska 35, Darjana Skrbiša, OIB: 77390192352, iz Zadubravljja, Slavonska 35, i Damjana Skrbiša, OIB: 27662120083, iz Savezne Republike Njemačke, Heidelberg, Wibiloweg 20, svi zastupani po punomoćniku Josipu Bitunjcu, odvjetniku u Slavonskom Brodu, protiv tuženika APS Hvar d.o.o. (ranije: Project Market d.o.o.), OIB: 33155390758, iz Zagreba, Radnička 43, zastupan po punomoćniku Ivanu Tomljanoviću, odvjetniku u Zagrebu, radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, nakon održane glavne javne rasprave zaključene 17. lipnja 2026., u nazočnosti zamjenice punomoćnika tužitelja Amaliije Bratek, odvjetničke vježbenice, a u odsutnosti uredno pozvanog tuženika, nakon javne objave presude, 29. srpnja 2026.

presudio je

I. Utvrđuje se da je ništetan i bez pravnog učinka Ugovor o kreditu broj 5140030250-26000056137/2006 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini, sklopljenog između pravnog prednika Slavonske banke d.d., Osijek, Podružnica Slavonski Brod, Kralja Petra Krešimira IV 32, kao kreditora i Drage Skrbiš, sa prebivalištem u Zadubravljju, Slavonska 35, Zadubravljje, kao korisnika kredita, koji Ugovor o kreditu je solemniziran po javnom bilježniku Nadi Kamec, pod brojem ovjere: OU-188/06, od dana 04. travnja 2006. godine, i Sporazum uz Ugovor o kreditu broj: 5140030250-26000056137/2006 solemniziran po javnom bilježniku Miroslavu Bračun, dana 04. travnja 2016. godine, pod brojem ovjere OV-4113/16, dana 04. travnja 2016. godine.

II. Proglašava se nedopuštena ovrha do iznosa 1.706,92 eur koja se provodi na Općinskom sudu u Slavonskom Brodu, pod poslovnim brojem: Ovr-2511/2017, po prijedlogu tuženika Projekt Market d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 43, Zagreb, OIB: 33155390758, kao ovrhovoditelja, protiv tužitelja Dušanke Skrbiš, sa prebivalištem u Zadubravljju, Slavonska 35, Zadubravljje, OIB: 52740465834, Darjana Skrbiš, sa prebivalištem u Zadubravljju, Slavonska 35, Zadubravljje, OIB: 77390192352, i Damjana Skrbiš, sa prebivalištem u Saveznoj Republici Njemačkoj,

Heidelberg, Wilbiloweg 20, Hiedelberg, OIB: 27662120083, kao ovršenika, i to na nekretninama upisanim u zk. ul. br. 301, kč. br. 467, opisano kao Kuća, zgrada i dvorište sa oranicom Selo, ukupne površine 295 čhv (1061 m²), k.o. Zadubravlje.

III. Nalaže se tuženiku Projekt Market d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 43, Zagreb, OIB: 33155390758, da tužiteljima Dušanki Skrbiš, sa prebivalištem u Zadubravlju, Slavonska 35, Zadubravlje, OIB: 52740465834, Darjanu Skrbiš, sa prebivalištem u Zadubravlju, Slavonska 35, Zadubravlje, OIB: 77390192352, Damjan Skrbiš, sa prebivalištem u Saveznoj Republici Njemačkoj, Heidelberg, Wilbiloweg 20, Heidelberg, OIB: 27662120083, na ime stjecanja bez osnove plati iznos od 1.706,92 eura (slovima: jedna tisuća sedamsto šest eura i devedeset dva centa) zajedno sa zakonskim zateznim kamatama koje od dana dospijeća pojedinih mjesečnih iznosa sve do 31. srpnja 2015. godine teku po stopi koja se za svako polugodište određuje uvećanjem eskontne stope HNB-a koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje prethodi tekućem polugodištu za pet postotnih poena, a zatim od 01. kolovoza 2015. godine, do 31. prosinca 2022. godine po stopi koja se za svako polugodište određuje uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena te od 01. siječnja 2023. godine pa do isplate po stopi koja se za svako polugodište određuje uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena i to kako slijedi:

- na iznos od 1,18 eura od 01.06.2006. godine pa do isplate;
- na iznos od 0,32 eura od 01.02.2009. godine pa do isplate;
- na iznos od 4,89 eura od 01.03.2009. godine pa do isplate;
- na iznos od 4,11 eura od 01.04.2009. godine pa do isplate;
- na iznos od 2,26 eura od 01.05.2009. godine pa do isplate;
- na iznos od 0,91 euro od 01.02.2010. godine pa do isplate;
- na iznos od 6,69 eura od 01.03.2010. godine pa do isplate;
- na iznos od 4,57 eura od 01.04.2010. godine pa do isplate;
- na iznos od 6,35 eura od 01.05.2010. godine pa do isplate;
- na iznos od 13,14 eura od 01.06.2010. godine pa do isplate;
- na iznos od 14,08 eura od 01.07.2010. godine pa do isplate;
- na iznos od 19,69 eura od 01.08.2010. godine pa do isplate;
- na iznos od 22,47 eura od 01.09.2010. godine pa do isplate;
- na iznos od 18,02 eura od 01.10.2010. godine pa do isplate;
- na iznos od 23,11 eura od 01.11.2010. godine pa do isplate;
- na iznos od 33,65 eura od 01.12.2010. godine pa do isplate;
- na iznos od 28,27 eura od 01.01.2011. godine pa do isplate;
- na iznos od 29,51 eura od 01.02.2011. godine pa do isplate;
- na iznos od 32,15 eura od 01.03.2011. godine pa do isplate;
- na iznos od 29,87 eura od 01.04.2011. godine pa do isplate;
- na iznos od 35,74 eura od 01.05.2011. godine pa do isplate;
- na iznos od 42,81 eura od 01.06.2011. godine pa do isplate;
- na iznos od 46,48 eura od 01.07.2011. godine pa do isplate;
- na iznos od 59,26 eura od 01.08.2011. godine pa do isplate;
- na iznos od 51,84 eura od 01.09.2011. godine pa do isplate;
- na iznos od 49,70 eura od 01.10.2011. godine pa do isplate;

- na iznos od 49,53 eura od 01.11.2011. godine pa do isplate;
- na iznos od 50,32 eura od 01.12.2011. godine pa do isplate;
- na iznos od 49,74 eura od 01.01.2012. godine pa do isplate;
- na iznos od 49,91 eura od 01.02.2012. godine pa do isplate;
- na iznos od 51,36 eura od 01.03.2012. godine pa do isplate;
- na iznos od 50,13 eura od 01.04.2012. godine pa do isplate;
- na iznos od 53,35 eura od 01.05.2012. godine pa do isplate;
- na iznos od 52,91 eura od 01.06.2012. godine pa do isplate;
- na iznos od 52,51 eura od 01.07.2012. godine pa do isplate;
- na iznos od 52,12 eura od 01.08.2012. godine pa do isplate;
- na iznos od 51,04 eura od 01.09.2012. godine pa do isplate;
- na iznos od 51,80 eura od 01.10.2012. godine pa do isplate;
- na iznos od 51,27 eura od 01.11.2012. godine pa do isplate;
- na iznos od 52,03 eura od 01.12.2012. godine pa do isplate;
- na iznos od 51,50 eura od 01.01.2013. godine pa do isplate;
- na iznos od 51,54 eura od 01.02.2013. godine pa do isplate;
- na iznos od 54,13 eura od 01.03.2013. godine pa do isplate;
- na iznos od 56,01 eura od 01.04.2013. godine pa do isplate;
- na iznos od 62,08 eura od 01.05.2013. godine pa do isplate;
- na iznos od 89,58 eura od 01.06.2013. godine pa do isplate;
- na iznos od 42,99 eura od 01.07.2013. godine pa do isplate.

IV. Nalaže se tuženiku da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.554,96 eur (slovima: dvije tisuće petsto pedeset četiri eura i devedeset šest centi), zajedno sa zakonskom zateznom kamatom koja na navedeni iznos teče od presuđenja pa do isplate, po stopi zatezne kamate koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih za razdoblje ne dulje od godinu dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje je prethodilo tekućem polugodištu za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 01. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 01. srpnja te godine, sve to u roku od 15 dana.

Obrazloženje

1. Tužitelji u tužbi navode da su 03.04.2006. godine pok. suprug i otac tužitelja, Drago Skrbiš i tuženik tada Addiko banka d.d. Zagreb sklopili Ugovor o kreditu sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, broj 5140030250-26000056137/2006, koji je potvrđen - solemniziran kod javnog bilježnika Nade Kemec iz Slavanskog Broda, dana 04.04.2006., pod brojem OU- 188/06 i Sporazum uz Ugovor o kreditu broj 5140030250-26000053167/2006 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine od 29. ožujka 2016, solemniziranog po javnom bilježniku Miroslavu Bračun pod brojem OV- 4113/16, 04. travnja 2016. godine, a prema kojem je tuženik kao kreditor tužitelju kao korisniku kredita odobrio i stavio na raspolaganje kredit u kunsnoj protuvrijednosti od 31.500,00 CHF, prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan korištenja kredita. Na temelju ovršne isprave - Sporazuma o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, broj 5140030250-26000056137/2006, koji je potvrđen/solemniziran kod javnog bilježnika Nade Kemec iz Slavanskog Broda, dana 04.04.2006., pod brojem OU- 188/06 i Sporazum uz Ugovor o kreditu broj

5140030250-26000053167/2006 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine od 29. ožujka 2016, solemniziranog po javnom bilježniku Miroslavu Bračun pod brojem OV- 4113/16, 04. travnja 2016. godine, radi naplate iznosa od 100.552,51 kuna određena je ovrha na nekretninama tužitelja temeljem rješenja o ovrsi Općinskog suda u Slavonskom Brodu, poslovni broj: OVR-2511/2017 od dana 05. prosinca 2018. godine. Jednako tako Rješenjem Općinskog suda u Slavonskom Brodu, poslovni broj: Ovr-2511/2017 od dana 29. studenog 2022. godine ovršenici, a ovdje tužitelji su upućeni da u roku od 15. dana od dana dostave predmetnog rješenja pokrenu parnicu radi utvrđenja ovrhe nedopuštenom, obzirom da postoji sumnja da su pojedine odredbe predmetnog Ugovora o kreditu nedopuštene, odnosno da su iste ništete. U predmetnom Ugovoru o kreditu ugovoren je rok otplate kredita od petnaest (15) godina s početno ugovorenim jednakim mjesečnim anuitetima u kunsjoj protuvrijednosti, obračunano po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan dospijeća odnosno na dan plaćanja, ukoliko se plaćanje vrši prije roka. Pored iznosa glavnice, Tužitelji su sukladno čl. 3. navedenog Ugovora bili dužni predniku tuženika platiti i redovnu kamatu koja je člankom 3. predmetnog Ugovora, određena kao promjenjiva sukladno izmjenama i dopunama Odluke o kamatnim stopama Banke, a koja je u trenutku ugovaranja iznosila 4,65 % godišnje, dekurzivno. Kamatna stopa se tijekom godina, tj. tijekom ugovornog razdoblja mijenjala odnosno povećavala na štetu tužitelja. Nadalje, u čl. 4. Ugovora je navedeno da korisnik kredita izričito prihvaća sve naknadne izmjene visine kamatne stope sukladno izmjenama i dopunama Odluke o kamatnim stopama Banke koje se smatraju sastavnim dijelom Ugovora bez posebnog zaključivanja aneksa Ugovoru. Tužitelji smatraju da je takav način promjene kamatne stope ništetan, obzirom da se ista mijenjala bez tužiteljima jasnih parametara, a o navedenom članku 3. Ugovora nije se posebno pregovaralo niti je za tužitelja postojala takva mogućnost te se nisu utvrdili egzaktni parametri i metode izračuna parametara koji bi utjecali na odluku tuženika o promjeni ugovorene kamatne stope. Također tuženik prilikom zaključenja Ugovora nije tužitelju pružio dovoljno informacija i obavijesti o rizicima vezanim uz zaključenje Ugovora o kreditu ugovaranjem valutne klauzule CHF. Pravomoćnom presudom Visokog trgovačkog suda br: PŽ-7129/13-4 od 13.06.2014. god. u točki II. potvrđena je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/12 od 04.07.2013. god. u dijelu točke 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. izreke kojom se utvrđuje da je, između ostalih, i tuženik, u razdoblju od 01. rujna 2003. godine do 31. prosinca 2008. godine povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništete i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju - ugovorima o kreditima na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa su time tuženici postupali suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača, kao i Zakona o obveznim odnosima. Također, navedenom odlukom utvrđeno je da je, između ostalih i tuženik u razdoblju od 10. rujna 2003. do 31. prosinca 2008. godine, a koje povrede traju i nadalje, povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita tako što u potrošačkim ugovorima o kreditima koristi nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a koja je ništeta. Temeljem odredbi članka 138. a. Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07, 125/07 i 79/09) a sada

članka 118. Zakona o zaštiti potrošača (NN 41/14, 110/15 i 14/19) Odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača obavezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika. Također je člankom 502.c. Zakona o parničnom postupku (NN53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14) propisano da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćen tužbeni zahtjev iz tužbe iz članka 502.a st.1. ZPP-a da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi. U tom će slučaju biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba pozvati. Obzirom da je pravomoćnim presudama VTS-a utvrđena ništetnost ugovornih odredbi o načinu promjene kamatne stope u skladu sa jednostranom odlukom banke za sve ugovore o potrošačkom kreditu koji su sklapani u razdoblju između 10.09.2003.-31.12.2008. god., kao i ništetnost ugovorene odredbe na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak za sve ugovore o potrošačkom kreditu koji su sklapani u razdoblju između 01.01.2004.-31.12.2008. god., to je tuženik sukladno čl. 323. Zakona o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08 i 125/11), dužan vratiti sve što primio na temelju takvih odredbi Ugovora, sve to u svezi i čl.1111., čl.115., te čl.1046. ZOO-a. Prema čl. 1111. st. 1. ZOO-a, „kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi.“. Sukladno st. 3. istog članka „obveza vraćanja, odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala“. Prema čl. 1115. ZOO-a „Kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva“. Člankom 502.c Zakona o parničnom postupku propisano je da „fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.“ IX. Svako povećanje kamatne stope i uvećanje tečaja CHF temeljem ništetne odredbe prouzrokovalo je stjecanje bez osnove na strani tuženika, a po pravnoj osnovi koja je naknadno utvrđena ništetnom, stoga tužitelji smatraju da je predmetni Ugovor o kreditu od 03.04.2006 godine sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama od 03.04.2006 godine ništetan, pa je stoga i ovrha na temelju takve ovršne isprave nedopuštena. Stoga su tužitelji oštećeni za razliku između ugovorenog anuiteta i visine anuiteta nakon povećanja kamatne stope u kunskoj protuvrijednosti CHF na dan dospijeca anuiteta kredita i uvećanja tečaja CHF. Slijedom navedenog tužitelji potražuju od tuženika povrat svih iznosa koje je pretplatio temeljem povećane kamatne stope i uvećanja tečaja CHF protivno pozitivnim pravnim propisima RH, po predmetnom kreditu. Kako tužitelji u trenutku podnošenja ove tužbe, nisu bili u mogućnosti točno precizirati svoja potraživanja koja se odnose na iznos razlike preplaćenog kredita (temeljem uvećanja kamatne stope i uvećanja tečaja CHF), a iz razloga što im tuženik odbija predati potrebnu dokumentaciju vezanu za predmetni ugovorni odnos, koja dokumentacija predstavlja zajedničku dokumentaciju stranaka, to u smislu odredbe 186.b st. 3. i 4. ZPP-a, predložili su da Sud naloži tuženiku dostavu

potrebne dokumentacije. Slijedom svega gore navedenog, tužitelji su predložili sudu da nakon zakazane i provedene rasprave donese presudu.

2. Tuženik u odgovoru na tužbu navodi da je predmetnu tužbu potrebno svakako odbaciti. Predlaže se da sud također preispita da li je ova tužba pravovremena odnosno podnesena u roku kako je naložio Općinski sud u Slavonskom Brodu u ovrši rješenjem posl.br. Ovr-2511/2017 od 29.11.2022. Naime, zaključak o upućivanju u parnicu je donesen 29.11.2022. sa uputom pokretanja parnice u roku 15 dana, a tužba je podnesena tek 19.12.2022. Ukoliko se ispostavi da ovršenik, ovdje tužitelj, nije pokrenuo pravovremeno parnicu prema rješenju o upućivanju u parnicu, predlaže se da sud odbaci ovu tužbu i to temeljem stavova Ustavnog suda RH te Vrhovnog suda RH. Ističe se kako nema uvjeta za podnošenje predmetne tužbe i vođenje ove parnice u odnosu na sve dijelove tužbenog zahtjeva nego samo u odnosu na dio tužbenog zahtjeva kojim se traži proglašenje ovrhe nedopuštene i ništa više od toga. Sve ostale točke tužbenog zahtjeva ne mogu biti predmetom rasprave jer ne glase na proglašenje ovrhe nedopuštene. Naime, ovršni sud je rješenjem uputio tužitelja u parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom. Shodno tome, sudovi u ovakvim posebnim parnicama ne mogu odlučivati o drugim tužbenim zahtjevima osim o zahtjevu za utvrđenje ovrhe nedopuštenom. Utvrđenje ništetnosti te isplate na ime ništetnosti kao tužbeni zahtjev u ovakvim parnicama nije predviđen niti dopušten člankom 52. i člankom 55. Ovršnog zakona (dalje u tekstu: OZ), pa samim time, meritorno odlučivanje suda u odnosu na dijelove tužbenog zahtjeva koje ne glase na proglašenje ovrhe nedopuštene predstavljalo bi prekoračenje ovlasti predviđenih OZ-om. U prilog toga, tuženik ukazuje na odluku Vrhovnog suda RH broj REV-3357/18 od 26.10.2021. u kojoj je izražen stav da preispitivanje ništetnosti u parnicama radi proglašenja ovrhe nedopuštene je moguće isključivo kao prethodno pitanje, a ne kao glavni tužbeni zahtjev kako su ga tužitelji ovdje postavili. „20. Članak 327. st. 1. ZOO-a ne daje ovlaštenje sudu da suprotno odredbi čl. 2. st. 1. ZPP-a odlučuje o onome što nije postavljeno u granicama zahtjeva koje su stranke u postupku istaknule, ali to ne znači da nižestupanjski sudovi nisu ovlašteni u smislu odredbe čl. 327. st. 1. ZOO-a po prigovoru ugovorne strane kao zainteresirane osobe ili po službenoj dužnosti, a u okviru činjeničnih navoda tužbe, procijeniti valjanost spornog pravnog posla. Pritom se valjanost spornog pravnog posla razmatra kao prethodno pitanje o čijem rješenju ovisi odluka suda o osnovanosti tužbenog zahtjeva.“ Ističe se prigovor nedostatka pasivne legitimacije u odnosu na tuženika kada tužitelji zahtijevaju utvrđenje ništetnosti Ugovora o kreditu i Aneksa o konverziji i kada zahtijevaju isplatu kakvih preplaćenih iznosa, a što se dalje pojašnjava. Tužitelj nije sklopio Ugovor o kreditu te anekse istog sa tuženikom nego sa Addiko bank d.d. Osim toga, tuženik nije preuzeo ugovornu poziciju Addiko bank d.d. u smislu čl. 127. Zakona o obveznim odnosima (dalje: ZOO) nego je na tuženika prenesena dospjela tražbina u smislu čl. 80. ZOO-a, i to dospjela tražbina nastala uslijed RASKIDA Ugovora o kreditu od strane banke zbog neizvršavanja obveza tužitelja. Obzirom da tuženik nije niti je ikada bio stranka Ugovora o kreditu te aneksa, isticanje ništetnosti samog Ugovora o kreditu i aneksa u bilo kojem dijelu prema tuženiku je promašeno. Prethodni navodi se mogu jednostavno utvrditi kronološkom analizom te čitanjem isprava i to Ugovora o kreditu, Aneksa o konverziji te Ugovora o cesiji sklopljenog 27.12.2019. između Addiko Bank d.d., kao ustupitelja i tuženika kao primatelja (dalje u tekstu: Ugovor o cesiji). Prigovor nedostatka pasivne legitimacije je osnovan i u odnosu na zahtjev za plaćanje eventualnih preplata koja bi tužitelj imao zbog eventualne ništetnosti Ugovora o kreditu jer takve preplate tuženik nije nikada primio. Primatelj uplata tijekom trajanja

ugovornog odnosa je bio Addiko bank d.d. Tužitelji zanemaruju da kod stjecanja bez osnove, obvezu vraćanja ima onaj koji je nešto primio bez osnove, a ne onaj kojem je ustupljeno neplaćeno potraživanje. Ako tužitelj tvrdi da je tuženik nešto neosnovano primio od tužitelja, predlaže se da tužitelj dostavi suvisle dokaze takvih primitaka. Kada se sve gore navedeno uzme u obzir, očigledno je da tužitelj tuži pogrešnu osobu – tuženika kada zahtijeva utvrđenje ništetnosti Ugovora o kreditu i Aneksa o konverziji i isplatu kakvih preplaćenih iznosa. Tuženik također ističe prigovor zastare za zahtijevane iznose. Ako je pravni osnov tužbe stjecanje bez osnove, zastarni rok je 5 godina od dana sklapanja ništavog pravnog posla. Takvo je stajalište izraženo i u odluci Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev x 183/2011-2 od koje se izdvaja slijedeće: „Prema prihvaćenoj praksi ovoga suda, a suprotno stajalištu nižestupanjskih sudova, kod zahtjeva za vraćanje primljenog temeljem ništavog pravnog posla rok zastare potraživanja je pet godina u smislu odredbe čl. 371. ZOO, a zastarni rok počinje teći od dana sklapanja ništavog pravnog posla što u konkretnom slučaju znači 30. lipnja 1993. Obzirom da je tužitelj tužbu podnio tek 2001. osnovan je prigovor zastare potraživanja s osnova stečenog bez osnove, jer je protekao rok od pet godina u smislu odredbe čl. 371. ZOO od sklapanja spornog ugovora i kada se u smislu odredbe čl. 361. st. 1. ZOO uzima da je zastarijevanje počelo teći.“ Dosljednom primjenom ovakvog shvaćanja, sva potraživanja tužitelja iz tužbe bila bi zastarjela, budući da sukladno tom shvaćanju petogodišnji zastarni rok počinje teći od dana sklapanja Ugovora o kreditu. Također, budući da tužitelj u osnovi potražuje povrat mjesečnih anuiteta, a ovisno o pravnoj kvalifikaciji njegove navodne tražbine, u predmetnom slučaju može se primijeniti i zastarni rok sukladno članku 226. ZOO-a koji navodi da takve tražbine zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakoga pojedinog davanja. Tužiteljev argument ništetnosti ugovora o kreditu nije osnovan. Tuženik može navesti da se ništetnost ne može primijeniti na ovaj konkretan predmet obzirom da je ugovor o kreditu konvertiran u valutu EUR prema odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 75/2009, 112/2012, 143/2013, 147/2013, 9/2015, 78/2015, 102/2015; dalje u tekstu: ZID ZPK 2015), a kojom konverzijom su stranke uredile svoje odnose ab initio. Neosnovan je navod da je u cijelosti ništetan Ugovor o kreditu jer u odlukama Trgovačkog suda u Zagrebu, br. P-1401/12 od 04.07.2013, Visokog trgovačkog suda br. PŽ-7129/13 od 13.06.2014., Vrhovnog suda RH br. Revt-249/14 od 09.04.2015., Visokog trgovačkog suda br. PŽ-6632/2017 od 14.06.2018., Vrhovnog suda RH, posl.br. Rev 2221/187 od 3. rujna 2019. povodom kolektivne tužbe, nema niti jedne riječi da su u cijelosti ništetni ugovori o kreditu. Štoviše, sudovi u kolektivnom postupku su zauzeli stajališta da nisu u cijelosti ništetni ugovori o kreditima (str. 51. odluke Visokog trgovačkog suda br. PŽ-6632/2017 od 14.06.2018.), a to je dodatno potvrdio u oglednom postupku Vrhovni sud RH odlukom posl.br. Gos-1/2019 od 04.03.2020. u kojoj odluci je također zauzet stav da je potpuno valjan Aneks o konverziji. Također, tužitelj pozivanjem ništetnost odnosno na odluke u kolektivnom postupku neizravno ukazuje na primjenu članka 118. Zakona o zaštiti potrošača (NN 41/14), odnosno 138.a Zakona o zaštiti potrošača (NN 79/07, 125/07, 79/09, 89/09, 75/09, 133/09, 78/12, 56/13, „ZZP/OT“) budući da smatra da je naslovni sud vezan za utvrđenja iz parnice za zaštitu kolektivnih interesa potrošača. Time neizravno ukazuje i na primjenu odredbe članka 502.c ZPP-a. Stav je tuženika da naslovni sud nije vezan za utvrđenja iz Presude VTS, a i drugih odluka u kolektivnom postupku - budući da nema mjesta primjeni članka 118. Zakona o zaštiti potrošača (NN 41/14), odnosno 138.a ZPP/07 i članka 502.c ZPP-a. Sukladno tome, nema mjesta pozivanju od strane tužitelja na navedene presude po kolektivnoj tužbi. Međutim, čak i kada bi se uzelo da su članci 502.c ZPP-a i 138.a ZPP/07 mogli

primijeniti, tuženik ističe da je u predmetnom slučaju pogrešno postavljen tužbeni zahtjev pa stoga isti predlaže odbiti. Naime, članak 502.c ZPP-a izričito navodi da se fizičke i pravne osobe mogu pozvati na pravno utvrđenje iz presude povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa i prava u posebnim parnicama za naknadu štete. U konkretnom slučaju tužitelj ne traži naknadu štete. Drugim riječima, iako je zakonodavac dao jasnu uputu u pogledu pravnog osnova zahtjeva u posebnim parnicama koje se temelje na utvrđenjima iz kolektivne tužbe, tužitelj istu nije poštovao, a zbog čega se ne može niti pozivati na spomenuta pravna utvrđenja. Odredba Ugovora o kreditu glede promjenjivosti kamate nije ništetna sukladno Zakonu o obveznim odnosima niti je nepoštena u smislu Zakona o zaštiti potrošača (NN 96/2003, 46/2007, 79/2007, dalje: „ZZP/03“). U odnosu na promjenjivost kamatne stope, tuženik će u nastavku obrazložiti zašto je ugovaranje promjenjive kamatne valjano i da je takva činidba odrediva, i zašto odredba u članku 4. Ugovora o kreditu o načinu promjene kamatne stope nije nepoštena. Odredbe Ugovora o kreditu ne mogu biti smatrane ništetnima iz razloga navodne neodređenosti i neodredivosti činidbe sukladno člancima 270. i 272. ZOO-a. U kontekstu promjenjivosti kamatne stope, nije ugovorena činidba korisnika kredita - ovdje tužitelja već samo da je kamatna stopa promjenjiva, način njezine promjene i suglasnost tužitelja sa promjenom. Ništa više i ništa manje od toga. Prema tome, spomenuti članci Ugovora o kreditu ne mogu biti ništetni pozivom na članak 270. ZOO-a. Prema tome, tuženik smatra da je činidba tužitelja iz Ugovora o kreditu bila određena odnosno odrediva budući da Ugovor o kreditu sadrži podatke s pomoću kojih se činidba može odrediti (članak 272. st. 1. ZOO-a). Naime, Ugovor o kreditu je jasno odredio da korisnik kredita, ovdje tužitelj, ima obvezu plaćati iznos mjesečnog anuiteta. Treba napomenuti također da tužitelj nije niti jednom od sklapanja Ugovora o kreditu prigovorio banci da ne može izvršiti svoju činidbu jer je neodređena i/ili neodrediva. Smisao članka 272. ZOO-a leži u tome da činidba iz svakog ugovora mora biti određena ili odrediva iz razloga da je se može prisilno ostvariti. Ukoliko činidba ne bi bila određena ili odrediva onda ista ne bi bila utuživa. U konkretnom slučaju Ugovor o kreditu jasno određuje da korisnik kredita vraća predmetni kredit plaćanjem mjesečnih anuiteta, a sukladno izračunu koji sačini davatelj kredita. Prema tome, pozivom na izračune anuiteta moguće je vrlo lako utvrditi svaku pojedinu činidbu - plaćanje anuiteta. Iz svega gore navedenog jasno proizlazi da je odredba kamatne stope iz Ugovora o kreditu određena, jasna i razumljiva. Ad.7. Tužitelj ničime nije dokazao da su odredbe Ugovora o kreditu u dijelu u kojem se odnose na jednostran način promjene kamatne stope nepoštene. Materijalni propis, koji određuje koje su odredbe u potrošačkim ugovorima ništetne, jest ZZP/03 osobito članci 81., 84. i 87. Sukladno članku 87. ZZP/03 nepoštena ugovorna odredba je ništava. Sukladno članku 81. ZZP/03 ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Nadalje, sukladno članku 84. ZZP/03 nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive. Prema tome, da bi odredba Ugovora o kreditu bila ništetna potrebno je da su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti: da se o toj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, da je ona i/ili nejasna, i/ili teško razumljiva i/ili teško uočljiva, da ona suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Tužitelj paušalnim navodima nastoji uvjeriti sud da je odredba koji se odnosi na jednostran način promjene kamatne stope ništetan ali ne obrazlaže zašto smatra da su u odnosu na navedene odredbe u konkretnom slučaju gore potrebni uvjeti ispunjeni. U tom smislu, a što tužitelj u tužbi niti ne dovodi u pitanje,

tuženik smatra da se sa tužiteljem jest pojedinačno pregovarao o spornim odredbama Ugovora o kreditu, s obzirom na to da je tužitelj mogao birati između kredita s fiksnom ili s promjenjivom kamatnom stopom te kredita u EUR ili drugoj valuti (CHF, HRK), ali je donio odluku da je za njega prihvatljivija promjenjiva kamatna stopa u valuti CHF. Nadalje odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi i valuti je jasna, lako uočljiva i razumljiva te stoga nije podložna testu poštenja. Jasna je već iz značenja same riječi promjenjiva nesporno nije fiksna. Na kraju, predmetne odredbe su razumljive, iz razloga što je tužitelj potpuno poslovno sposobna osoba, koja pri tome razumije sadržaj dokumenta kojim svojom slobodnom voljom preuzima platnu obvezu na period od više godina te je ujedno dužna primijeniti očekivanu pažnju. Također, iz Ugovora o kreditu proizlazi da je neovisna treća strana (javni bilježnik) u skladu sa svojim zakonskim dužnostima koje proizlaze iz članka 57. i 59. Zakona o javnom bilježništvu protumačila i objasnila tužitelju smisao i posljedice sklapanja ugovora o kreditu sa valutnom klauzulom i promjenjivom kamatnom stopom. U ovom kontekstu, tuženik skreće pažnju i na odluku Županijskog suda u Puli presuda posl br. GŽ-2658/12 od 11. studenog 2013. gdje je u predmetu slično ovom utvrđeno da je ugovaranje promjenjive kamatne stope dopušteno i razumljivo, jer je smisao takvog ugovaranja da se kamatna stopa prilagođava uvjetima na tržištu. Da bi sporne odredbe Ugovora o kreditu, kad bi za njih prethodno bilo utvrđeno da se o njima nije prethodno pregovaralo te da su nejasne/neuočljive/nerazumljive, bile ništetne potrebno je još utvrditi i da suprotno načelu savjesnosti i poštenja uzrokuju znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Predmetne odredbe Ugovora o kreditu nisu suprotne načelu savjesnosti i poštenja. Općepoznata je činjenica da ovakvo ugovaranje je uobičajeno u bankarskom poslovanju. Tuženik ističe da kod ugovora o kreditu s promjenjivom kamatnom stopom ugovorne strane pristaju na eventualnu promjenu kamatne stope u skladu s ugovorom. Tužitelj ustvari pokušava konstruirati da je kamatna stopa iz Ugovora o kreditu fiksna, što naprosto nije točno. Ugovorne strane su ugovorile promjenjivu kamatnu stopu i tužitelj je na to pristao. Tužitelj je imao izbor prilikom sklapanja Ugovora o kreditu i mogao je zatražiti kredit s fiksnom kamatnom stopom, ali to nije učinio jer je procijenio da je za njega povoljnija promjenjiva stopa. Krediti s fiksnom kamatnom stopom su notorno skuplji tj. imaju višu kamatnu stopu, ali su i sigurniji za dužnika. Svaki dužnik mora sam procijeniti što je za njega povoljnije. Da se tužitelj u vrijeme sklapanja Ugovora o kreditu odlučio na kredit s fiksnom kamatnom stopom ona bi u početku bila veća ali bi bila fiksirana kroz cijelo vrijeme trajanja kredita. Tužitelj to nije učinio i samostalno je ušao u rizik promjene kamatne stope, a sve to isključivo da bi prošao povoljnije. Zbog izmijenjenih okolnosti koje je svaki razumni dužnik mogao predvidjeti došlo je do povećanja kamatnih stopa što je negativno utjecalo na dužnike. Međutim, svatko tko ulazi u rizik i na neki način se „kocka” mora biti spreman i da je moguće da takav izbor u konačnici rezultira i gubitkom. Pritom je bitno naglasiti da u svakom slučaju volja ugovornih strana nije bila da se ugovori fiksna kamatna stopa, ako se uzme u obzir da je u ugovoru valjano ugovorena promjenjivost kamatne stope. Ugovaranje kamatne stope, koja je u ovom slučaju nesporno promjenjiva, sastoji od dva osnovna, odvojena elementa - ugovaranja promjenjivosti kamatne stope i ugovaranja načina njezine promjene. Pritom, tuženik ističe da spomenutom presudom VTS-a o promjenjivoj kamati na koju se tužitelj poziva nije utvrđeno da je ništetna odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi per se nego odredba o načinu njezine promjene i to samo u slučaju da se ista mijenja jednostranom odlukom jedne ugovorne strane na nepošten način. Tuženik ističe da čak i kad bi sud ustanovio da je odredba Ugovora o kreditu o načinu promjene kamatne stope ništetna, učinci takve ništetnosti ne bi bili da se ima primjenjivati ona redovna

kamata koja je početno ugovorena u Ugovoru o kreditu (jer bi isto značilo da je sama odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi ništetna, odnosno da je kamatna stopa fiksna, što nedvojbeno nije tako) nego bi bilo potrebno odrediti početnu referentnu kamatnu stopu s kojom bi se mogla usporediti kamatna stopa mijenjana od strane banke. Pritom, tuženik ističe da bi takva početna kamatna stopa (sukladno općim načelima obveznog prava) trebala biti kamatna stopa koju su vjerovnici redovito naplaćivali u sličnim ugovornim odnosima. Svako suprotno tumačenje, tuženik ponavlja, bilo bi suprotno nespornoj činjenici da je promjenjiva kamatna stopa valjana ugovorena između banke i tužitelja. U suprotnom, ukoliko bi ovaj sud zaključio da je odredba Ugovora o kreditu glede promjenjivosti kamatne stope bez učinka, nastaje pravna praznina u odredbi samog ugovora, s obzirom da u Ugovoru o kreditu uopće ne bi bilo određeno na koji način se kamatna stopa mijenja. Nesporno je naime da sama ugovorna odredba o promjenjivosti kamatne stope nije ništetna. Tuženik skreće pažnju sudu da je već više prvostupanijskih sudova, pa tako i Općinski građanski sud u Zagrebu, odbilo tužbene zahtjeve za isplatu navodno stečenog bez osnove koje čini razliku između početno ugovorene kamatne stope i kamatne stope koja je stvarno plaćana za vrijeme otplate kredita. Obrazloženje sudova identično je argumentima tuženika iznesenim gore i ide u smjeru da je volja ugovornih strana bila ugovaranje promjenjive kamatne stope, a ne fiksne. Sudovi nisu ovlašteni mijenjati ugovornu volju stranaka, a osobito kada se uzme u obzir da samo ugovaranje promjenjivosti kamatne stope nije ništetno samo po sebi. U prilog gore iznesenom, tuženik skreće pažnju sudu na presudu Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj P-5847/2015-34 od 25. rujna 2018. U odnosu na navod tužitelja da bi bila ništetna ugovorna odredba Ugovora o kreditu kojom je ugovorena valutna klauzula u CHF, tuženik se očituje kako slijedi. Sukladno odredbi iz članka 81. Zakona o zaštiti potrošača na snazi u vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu, ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Tuženik ističe kako se o odredbi o valutnoj klauzuli zasigurno pojedinačno pregovaralo zbog čega se ne može raditi o nepoštenoj ugovornoj odredbi u smislu članka 81. Zakona o zaštiti potrošača. Prilikom sklapanja Ugovora o kreditu tužitelju je sigurno zaposlenik banke objasnio značenje ugovaranja valutne klauzule, kao i ekonomske posljedice koje valutna klauzula može imati za tužitelja te mu je i javni bilježnik prilikom solemnizacije protumačio značenje svih ugovornih odredbi, objasnio mu pravne posljedice koje iz Ugovora o kreditu za njega proizlaze, utvrdio kako su mu iste jasne i razumljive te se uvjerio o njegovoj pravoj i ozbiljnoj volji za sklapanjem predmetnog Ugovora o kreditu navedenog sadržaja. Osim navedenog, sklapanje upravo Ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF je bio upravo izbor tužitelja, jer je banka u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu nudio i druge kreditne proizvode, npr. ugovore o kreditu s valutnom klauzulom u EUR ili kunske kredite. Međutim, tužitelj se odlučio upravo za sklapanje Ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF. U slučaju da bi se utvrdilo da se o spornoj ugovornoj odredbi nije pregovaralo, a što se osporava, tuženik ističe kako je za utvrđenje poštenosti/nepoštenosti ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF potrebno provesti test poštenja sporne ugovorne odredbe. Test poštenja sastoji se od dva dijela koja moraju kumulativno biti zadovoljena da bi se neka ugovorna odredba proglasila nepoštenom. Prvi test sastoji se od procjene uzrokuje li određena ugovorna odredba znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača. Drugi dio testa, koji logički slijedi tek ako je prvi pozitivan, sastoji se od utvrđenja uzrokuje li takva ugovorna odredba znatnu neravnotežu „suprotno načelu savjesnosti i poštenja” (koje mora biti shvaćeno u smislu „uvjeta

dobre vjere” iz čl. 3. st. 1. Direktive 93/13/EEZ koji se nužno ne poklapa u cijelosti sa sadržajem načela savjesnosti i poštenja iz čl. 4. Zakona o obveznim odnosima). Tek ako su oba pod-testa testa poštenja zadovoljena, određena ugovorna odredba se može utvrditi nepoštenom i stoga ništetnom. U odnosu na prvi dio testa, tuženik ističe kako ugovorna odredba o valutnoj klauzuli ne uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača jer banka u trenutku sklapanja Ugovora o kreditu nije imao kontrolu nad kretanjem tečaja CHF niti je mogao predvidjeti kretanje tečaja CHF. Nije životno niti pravno uvjerljivo tvrditi da odredba o valutnoj klauzuli sama po sebi može prouzročiti neravnotežu između ugovornih stranaka na štetu potrošača. Odredba o valutnoj klauzuli može dovesti do toga da novčana obveza u hrvatskoj kuni bude veća ili manja za dužnika, ovisno o kretanju tečaja hrvatske kune u odnosu na stranu valutu. Podjednako je moguće da tečaj kune u odnosu na CHF poraste ili padne, što znači da je postojala jednaka mogućnost da ukupna obveza tužitelja u hrvatskim kunama bude veća ili manja od inicijalno predviđene obveze u kunama. Također je potrebno uzeti u obzir da nije bilo značajnijih fluktuacija CHF sve do 2009. godine, iz čega proizlazi da banka, jednako kao ni tužitelj, nije imao razumnog osnova predvidjeti značajniji porast CHF-a. S obzirom na navedeno, očito je kako niti Addiko bank d.d., niti Hrvatska narodna banka, niti bilo tko drugi nisu mogli predvidjeti kretanje tečaja CHF, iz čega proizlazi kako je banka postupala u skladu s načelom savjesnosti i poštenja. Na okolnost da banka nije mogla pouzdano procijeniti kretanje CHF tečaja dostavljaju se projekcije kretanja tečaja i kamatnih stopa koje su pripremljene na temelju istraživanja trećih strana (ING, Deutsche Bank, UBS, Morgan Stanley itd.). Tuženik ističe kako porast tečaja CHF nakon sklapanja Ugovora o kreditu ne može biti od utjecaja na ocjenu valjanosti ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli jer je za ocjenu savjesnosti postupanja stranke mjerodavan trenutak sklapanja Ugovora o kreditu. Procjena uzrokuje li odredba o valutnoj klauzuli značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača je objektivna analiza koja se mora dogoditi obzirom na stanje kakvo je bilo u trenutku sklapanja ugovora o kreditu. Ovaj stav potvrdio je i Sud Europske Unije u Presudi od 20.9.2017.g., Ruxandra Paula Andriciuc i dr. protiv Banca Românească SA, C-186/16, u t. 3. odluke gdje navodi da se: „nepoštenost ugovorne odredbe treba ocijeniti s obzirom na vrijeme sklapanja predmetnog ugovora, uzimajući u obzir sve okolnosti za koje je pružatelj usluga mogao znati u to vrijeme i koje su mogle utjecati na naknadno izvršenje spomenutog ugovora.” Iz navedenog razloga ugovorna odredba o valutnoj klauzuli ne može biti nepoštena budući da nije razumno očekivati od banke da predvidi kretanje tečaja CHF u odnosu na kunu niti je razumno zahtijevati od banke da isključivo ona snosi valutni rizik. Ovo shvaćanje je potvrdio i nezavisni odvjetnik Wahl u točki 69. svog mišljenja od 27.04.2017.g. u predmetu Ruxandra Paula Andriciuc i dr. protiv Banca Românească SA, C-186/16 u kojem navodi: „U ovom slučaju, u nedostatku elemenata kojima se dokazuje da je banka bila u mogućnosti predvidjeti promjenu, i to povijesnu promjenu, deviznog tečaja između rumunjskog leva i švicarskog franka u opsegu poput onoga koji je zabilježen godine 2007. i da ona o tome namjerno nije obavijestila korisnike kredita, čini mi se posve nerazumno da se od prodavatelja robe ili pružatelja usluga zahtijeva da on sam snosi tečajni rizik.” Sukladno odredbi iz članka 84. ZZP/2003 nije dopušteno ocjenjivati jesu li poštene ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni ako su te odredbe jasne, lako razumljive i lako uočljive. Ugovorna odredba o valutnoj klauzuli je jasna, lako razumljiva i lako uočljiva odredba o predmetu ugovora, slijedom čega nije niti dopušteno ocjenjivati je li ista poštena. Tuženik ističe kako je odredbom iz članka 22. stavka 1. Zakona o obveznim odnosima propisano: „Dopuštena je odredba ugovora prema kojoj se

vrijednost ugovorne obveze u valuti Republike Hrvatske izračunava na temelju cijene zlata ili tečaja valute Republike Hrvatske u odnosu prema stranoj valuti.” Dakle, konkretna ugovorna odredba je u skladu s prisilnom propisom, Zakonom o obveznim odnosima. Navedeni stav je zauzeo i Vrhovni sud Republike Hrvatske u Presudi posl.br. Revt-249/14-2 od 9. travnja 2015. godine: „Obzirom na rezultate provedenog postupka i utvrđenja iz pobijane presude donesene na temelju odredbe čl. 373.a ZPP-a prema kojima proizlazi: da su odredbe kojima je glavnica vezana valutnom klauzulom za švicarski franak u ugovorima o kreditu koje su tužene banke sklapale sa potrošačima u utuženom razdoblju, bile jasno navedene u ugovorima, dakle takve odredbe bile uočljive, da je tekst tih ugovornih odredbi izrijekom sadržavao ugovorenu valutnu klauzulu, kojom se iznos glavnice kredita upravo vezuje uz tečaj švicarskog franka, dakle takve odredbe bile jasne i nedvosmislene, te da je iz takvog sadržaja ovih ugovornih odredbi a prema kojima se iznos glavnice kredita vezuje uz tečaj švicarskog franka, potrošačima bio potpuno jasan i razumljiv njihov smisao i njihova svrha, dakle takve odredbe bile razumljive, a kod nesporne činjenice da su odredbe kojima se glavnica kredita vezuje uz švicarski franak, bile odredbe o predmetu ugovora, pravilna je ocjena iz pobijane presude da u takvim okolnostima, a polazeći od prethodno citirane odredbe čl. 84. ZZP/03 odnosno odredbe čl. 99. ZZP, nema mjesta ocjenjivati poštenost ovih ugovornih odredbi primjenom testa poštenosti, propisanog tim zakonskim odredbama.“ Također, Sud Europske unije u Presudi C-186/16 od 20.9.2017.g., točka 41. zauzima stav: Uzimajući u obzir sva ta razmatranja, na treće pitanje valja odgovoriti da članak 4. stavak 2. Direktive 93/13 treba tumačiti na način da pojam „glavni predmet ugovora“ u smislu te odredbe obuhvaća ugovornu odredbu, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, sadržanu u ugovoru o zajmu u stranoj valuti, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo i u skladu s kojom se zajam mora vratiti u istoj stranoj valuti kao u onoj u kojoj je ugovor o zajmu sklopljen s obzirom na to da se tom odredbom utvrđuje bitna obveza koja određuje taj ugovor. Slijedom toga, ta odredba ne može se smatrati nepoštenom ako je jasno i razumljivo sastavljena.“ Radi se stoga o primjeni u pravnom prometu općeprihvaćenog pravnog instituta koji se u često koristi u drugim ugovornim odnosima. Primjerice, 81,7% ukupnih depozita kućanstva (stanovništva) u hrvatskim bankama je ili u devizama ili je zaštićeno valutnom klauzulom. Navedena ugovorna odredba je i razumljiva jer je tužitelju bilo potpuno jasno da će se tijekom otplate kredita glavnica obračunavati primjenom tečaja CHF u odnosu na kunu. Slijedom navedenog, predmetni Ugovor o kreditu ne sadržava odredbu o valutnoj klauzuli koja uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, a time ista odredba nije nepoštena niti ništetna. Tuženik ističe kako Naslovni sud prethodno navedeni zaključak mora uzeti u obzir i kako nije dopušteno beziznimno primjenjivati utvrđenja iz presuda iz kolektivnog spora, a pri tome ne ispitujući njihovu primjenu na konkretna činjenična utvrđenja u svakom posebnom postupku. Takav zaključak proizlazi i iz same presude VTSRH u kojoj sud navodi da su „pojedini potrošači od banaka mogli dobiti, a neki su možda i dobili sve potrebne informacije za donošenje informirane odluke o sklapanju ponuđenog ugovora koji sadrži predmetne ugovorne odredbe, pa su mogli donijeti informiranu odluku hoće li ugovor s tim odredbama sklopiti ili neće... Prema tome, VTSRH ističe da je on utvrđivao samo činjenice relevantne za kolektivni interes te priznaje mogućnost da se ne radi u svim pojedinačnim sporovima o jednakom činjeničnom utvrđenju, a time i da se ne može automatizmom zaključiti o nepoštenosti a time i ništetnosti pojedine ugovorne odredbe, već da je test poštenosti potrebno primjenjivati u svakom konkretnom slučaju. Uostalom, navedeno proizlazi i iz prakse Suda Europske Unije, primjerice recentne presude C-51/17 OTP Bank od 20. rujna 2018., u kojoj je Sud

Europske Unije naveo: „U ovom slučaju, s obzirom na prethodno navedeno, nacionalni sud mora uzeti u obzir, među ostalim, točku 10. predmetnog ugovora o kreditu naslovljenu „Izjava o upoznatosti s rizicima“, čiji je tekst bio iznesen u točki 19. ove presude, u vezi s mogućim dodatnim informacijama pruženima prije sklapanja tog ugovora. U vezi s potonjim, iz elemenata podnesenih Sudu proizlazi da su korisnici kredita među ostalim primili obrazac s dopunskim podacima o riziku promjene tečaja, koji sadržava konkretne primjere izračuna rizika u slučaju deprecijacije mađarske forinte u odnosu na švicarski franak, što je međutim dužan provjeriti sud koji je uputio zahtjev.“ Slijedom navedenog, standarde nepoštenosti pojedine odredbe, pa tako i odredbi za koje tužitelj u predmetnom postupku tvrdi da su ništetne, treba procjenjivati u vezi s konkretnim činjeničnim utvrđenjima u ovom postupku. Tuženik ističe i kako je razumljivost odredbe o valutnoj klauzuli potrebno promatrati u kontekstu povijesnog monetarnog naslijeđa svake pojedine države. Naime, ugovorna odredba o valutnoj klauzuli razumljiva je potrošačima u Republici Hrvatskoj i zbog toga što je njezino korištenje bilo uvriježeno u hrvatskoj povijesti (primjerice, štednje u bankama su se u pravilu ugovarale uz valutnu klauzulu, jednako kao i krediti; kupoprodajne cijene i cijene najma stambenih prostora u pravilu se ugovaraju uz valutnu klauzulu, i slično). Irracionalno je stoga očekivati da tužitelj, koji je bio punoljetna i poslovno sposobna osoba u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, nije bio svjestan značenja odredbe o valutnoj klauzuli. Također, notorna je činjenica da su devalvacije i hiperinflacije bile česte u Republici Hrvatskoj prije uvođenja stabilizacijskog programa 1993. godine. Primjerice, devalvacija jugoslavenskog dinara 1951. godine za 600 %, devalvacija jugoslavenskog dinara 1989. godine premašila je 2600% godišnje. Time što je naslijedio jugoslavenski dinar, hrvatski dinar je naslijedio i njegovu inflaciju. 1992. godine godišnja inflacija hrvatskog dinara je iznosila 938,2 %, a 1993. godine je iznosila 1149,3 %. Ističe se da je banka u svojim oglasima upućenim potencijalnim klijentima upozoravao na rizike koji proizlaze iz sklapanja ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF. Banka je u svom glasilu pod nazivom „HYPO Times“ iz 2005. godine upozoravao potrošače na rizik rasta tečaja, a koje glasilo je bilo javno dostupno potrošačima u poslovnicama banke i putem interneta te slano klijentima tuženika poštom na njihove adrese. Iz navedenog jasno proizlazi da je banka aktivno radila na informiranju i edukaciji potrošača još u 2005. godini, odnosno i prije rasta tečaja CHF. Tako je u glasilu pod nazivom „HYPO TIMES“ broj 8 iz prosinca 2005 (XII/05) „Kretanje tečaja u CHF i EUR“ navedeno: „Od proljeća prošle godine, kada se po prvi put u Hrvatskoj u bankarskoj ponudi našli stambeni krediti vezani uz valutnu klauzulu u Švicarskom franku, traje i diskusija o prednostima i nedostacima vezanja dugoročnog kredita uz tu valutu. Prošli put smo vidjeli da pri donošenju odluke o tome uz koju valutu vezati svoj kredit treba razmotriti ne samo kamatnu stopu po kojoj nam se kredit nudi, nego i mogućnost promjene tečaja valute uz koju smo kredit odlučili vezati. I...] Dakle, u posljednjih dvadesetak mjeseci kroz koje zajednički pratimo kretanje tečaja eura i švicarskog franka možemo reći da nije bilo većih, odnosno neočekivanih promjena u vrijednosti tečaja. No, što možemo očekivati? Pitanje je donekle nezahvalno, no možemo ga, pojednostavljeno, promatrati s dva aspekta. S jedne strane, zbog političkih previranja i recesije u eurozoni euru pozicija na tržištu slabi, a potražnja se seli k »starim« valutama s dugom tradicijom koje se percipiraju kao »sigurno utočište« (safe-haven) - kao što je Švicarski franak. Time Švicarski franak jača prema euru, što znači da jača i prema kuni (s obzirom na to da se vrijednost kune formira prema vrijednosti eura). Dugoročno gledano, to znači viši iznos koji treba izdvojiti u kunama za kredite čija je rata vezana uz švicarski franak. T...] Klijentima će uskoro na internetskoj stranici www.hypo-alpe-adria.hr biti dostupan kalkulator za ocjenu

isplativosti financiranja putem kredita u švicarskom franku u odnosu na kredite u drugoj valuti.", dok je u glasilu pod nazivom „HYPO Times” broj 7. iz lipnja 2005. godine (VI/05) „Stambeni krediti uz valutnu klauzulu EUR ili CHF” navedeno: „Kredit odobren uz valutnu klauzulu znači da je anuitet koji korisnik kredita plaća banci kunska protuvrijednost određenog iznosa valute uz koju je vezan njegov kredit. Za korisnika kredita ovdje postoji tečajni rizik, što znači da zbog promjene visine tečaja može doći do promjene u visini anuiteta koji mora platiti. Korisnik kredita mora donijeti odluku je li tijekom otplate kredita rizik rasta tečaja švicarskog franka prema kuni veći od pogodnosti niže kamate u odnosu na isti rizik koji preuzima vežući svoj kredit prema euru. Dakle, pri donošenju odluke o tome uz koju valutu vezati svoj kredit (EUR ili CHF) mora se uzeti u obzir ne samo pogodnosti niže kamate, nego i mogućnost rasta tečaja” DOKAZ: preslika glasila „HYPO Times” broj 7. iz lipnja 2005. godine „Stambeni krediti uz valutnu klauzulu EUR ili CHF” Također, banka je u plaćenom oglasu u dnevnim novinama 24 sata od dana 6. rujna 2005. godine izričito naveo sljedeće: „Korisnik kredita mora sam donijeti odluku je li rizik rasta tečaja franka prema kuni veći od pogodnosti niže kamate u odnosu na rizik koji preuzima vežući svoj kredit uz EUR-o. Prije nego što odlučite uz koju ćete valutu vezati kredit mora se uzeti u obzir ne samo pogodnosti niže kamate već i mogućnosti nestabilnog tečaja.” Osim navedenog, guverneri Hrvatske narodne banke su u više navrata u svojim javnim nastupima upozoravali javnost o rizicima vezanim za kredite vezane za valutnu klauzulu u CHF. Tuženik ističe kako je Ustavni sud Republike Hrvatske Rješenjem posl. br. U-I-392/2011, i dr. od 13. prosinca 2016. godine odbio pokrenuti postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom Republike Hrvatske članka 22. Zakona o obveznim odnosima. Ustavni sud Republike Hrvatske je zauzeo pravni stav da je ugovorna odredba o valutnoj klauzuli neutralna prema svojim adresatima, što znači da u pravnom smislu osigurava jednakost obiju ugovornih strana određenog pravnog posla: „U vezi s navedenim, Ustavni sud ističe da je ZOO-om dopušteno ugovaranje različitih zaštitnih klauzula. Jedna od njih propisana je i osporenim člankom 22. ZOOa (prema kojoj je dopušteno vrijednost ugovorne obveze u valuti Republike Hrvatske izračunavati na temelju cijene zlata ili tečaja valute Republike Hrvatske u odnosu prema stranoj valuti) Slijedom navedenoga, osporeni članak 22. ZOO-a (valuta obveza) zajedno s člancima 23. (indeksna klauzula) i 24. (klizna skala) ZOO-a čine cjelinu odredaba kojima se subjektima obveznopravnih odnosa dopušta ugovaranje tzv. zaštitnih klauzula, s ciljem ostvarenja načela jednake vrijednosti uzajamnih davanja u slučajevima kada je ispunjenje obveze jedne strane odgođeno. ... Prema tome, osporeni članak 22. ZOO-a, tj. ugovaranje valutne klauzule, predstavlja jedan od načina zaštite jednake vrijednosti međusobnih davanja odnosno činidaba. Iz svega naprijed navedenog proizlazi da cilj članka 22. ZOO-a nije eventualnim porastom vrijednosti zlata ili ugovorene strane valute omogućiti vjerovniku da po dospijeću obveze ostvari uvećanu vrijednost u odnosu na vrijednost činidbe koju je sam ispunio dužniku. Svrha valutne klauzule je očuvati realnu vrijednost ispunjenja činidbe kako bi protučinidba o dospijeću imala istu vrijednost koju je činidba imala u vrijeme njezina ispunjenja. ... Ugovorne strane, i vjerovnička i dužnička, ugovaraju valutnu klauzulu kako bi vrijednost uzajamnih davanja koja je, kako je već navedeno, u pravilu vremenski razdvojena, zadržala punu jednakost s obzirom na ugovoreno mjerilo — vrijednost ugovorene strane valute ili cijene zlata. Na taj način ugovorne strane otklanjaju mogućnost da bi zbog moguće značajnije promjene vrijednosti domaće valute, njezinom deprecijacijom ili aprecijacijom, o dospijeću bila narušena jednakost uzajamnih davanja.” ... Polazeći od svega navedenog, Ustavni sud utvrđuje da članak 22. ZOO-a ima legitiman cilj: dopuštanjem ugovaranja valutne klauzule štiti se jednaka

vrijednost činidaba sudionika ugovornog ili drugog obveznog odnosa zbog moguće promjene vrijednosti novca u razdoblju između nastanka novčane obveze i njezina ispunjenja (dospijeca).” Tuženik ističe kako je nezavisni odvjetnik Wahl u točki 72. mišljenja od 27. travnja 2017. godine u predmetu Ruxandra Paula Andriciuc i dr. protiv Banca Românească SA, C-186/16 iznio mišljenje: „...prodavatelju robe ili pružatelju usluga se ne može nametnuti da predvidi i obavijesti potrošača o nepredvidivim kasnijim promjenama, kao što su one kojima su obilježene fluktuacije deviznih tečaja o kojima je riječ u glavnom postupku, i da taj prodavatelj robe ili pružatelj usluga za njih snosi odgovornost.” Tuženik nadalje ističe da bi utvrđenje ništivosti odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli na način kako to traži tužitelj dovela do posljedice kao da je među ugovornim stranama ugovorena fiksna kamatna stopa, a da se ugovor o kreditu koji je predmet ovog postupka ispunjava kao ugovor o kreditu u HRK, primjenjujući pritom na njega kamatnu stopu koja vrijedi za ugovor o kreditu u CHF. S tim u vezi tuženik ističe da bi usvajanje tužbenog zahtjeva tužitelja značilo zanemarivanje činjenice da je, sukladno tržišnim uvjetima koji su vrijedili u vrijeme sklapanja predmetnog Ugovora o kreditu, kamatna stopa na kredite koji su odobravani u HRK bila znatno viša od one koja je vrijedila za kredit odobren u valutnoj klauzuli CHF. Usvajanje tužbenog zahtjeva dovelo bi tužitelja u pravnu i činjeničnu poziciju tako da za njega vrijedi ugovor o kreditu u HRK i najniža kamatna stopa koja je u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora o kreditu vrijedila na tržištu, a odnosila se na ugovor o kreditu u CHF. Slijedom navedenog, mehanizam kakav je predložio tužitelj u tužbi doveo bi potrošača, u konkretnom slučaju tužitelja, u povoljniji položaj od onih potrošača koji su inicijalno sklopili ugovor o kreditu u EUR ili HRK, te umjesto uspostave ravnoteže u ugovornom odnosu stvorilo neravnotežu na štetu tuženika. Osim što navedeno nije bila volja ugovornih strana, isto niti nema za učinak uspostaviti sustav zaštite potrošača uspostavljen u sudskoj praksi, a kojemu je cilj zamijeniti formalnu ravnotežu koju ugovor uspostavlja između prava i obveza ugovornih stranaka stvarnom ravnotežom kojom se uspostavlja jednakost između tih ugovornih stranaka. Tuženik smatra da bi uspostava formalne ravnoteže između parničnih stranaka značila da bi pravilnom primjenom materijalnog prava Naslovni sud, a samo ako bi našao da su predmetne ugovorne odredbe ništive, a što tuženik osporava, na ugovor o kreditu kojega je sklopio tužitelj trebalo primijeniti kamatnu stopu koja je vrijedila za ugovor o kreditu u HRK. Svako drugo postupanje izlazi iz okvira onoga što se može smatrati formalnom ravnotežom među ugovornim stranama, dovodi tužitelja kao potrošača u povoljniji položaj te predstavlja nedopuštenu intervenciju u ugovorni odnos stranaka. Tuženik ovdje napominje, sukladno odredbama ZID ZPK 2015 da je navedenu činjenicu vrednovao i imao u vidu i sam zakonodavac prilikom donošenja spomenutog zakona. Naime, navedenim ZID ZPK 2015, a u slučaju da korisnik kredita prihvati konverziju ugovora o kreditu, kamatna stopa izračunavala se tako da se umjesto početno ugovorene kamatne stope kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF primijeni kamatna stopa jednaka kamatnoj stopi (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) koju je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu, uvažavajući smanjenja kamatnih stopa, tečaj ili uvjete odobrene određenim istovrsnim skupinama potrošača temeljem dobi, namjene kredita, iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF. Tuženik napominje da ni sam tužitelj u sporu koji se vodio radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, konačno postavljenim tužbenim zahtjevom nije tražio da se

promjenjiva kamatna stopa u ugovoru o kreditu s valutnom klauzulom u CHF zamijeni fiksnom kamatnom stopom već je upravo ustrajao na promjenljivoj kamatnoj stopi, za koju je tražio da se definiraju parametri i metoda izračuna, i to: „...nalaže se tuženim bankama da u roku od 60 dana izmjene odredbe koje se odnose na pravo banke da jednostrano mijenjaju kamatnu stopu na način da ista bude ugovorena tako da budu utvrđeni egzaktni parametri i metoda izračuna tih parametara na temelju kojih banka izračunava i mijenja kamatnu stopu, a da svaki prosječni potrošač može izračunati visinu kamatne stope te njezinu visinu u budućnosti odnosno da visina kamatne stope bude vezana uz varijabilni egzaktno određeni dio čija promjena je transparentno određiva svakome potrošaču plus fiksni dio koji čini bankarsku maržu, pri čemu formula za izračun kamatne stope ne smije biti nepovoljnija od sličnih kamatnih stopa u novougovorenim kreditima iste vrste.... ” Predmetni kredit konvertiran je sukladno odredbama Zakona o izmjeni i dopunama ZID ZPK 2015, s obzirom na to da su tužitelj i banka 07.03.2016. godine sklopili Aneks Ugovoru o kreditu kojim je izvršena konverzija predmetnog kredita s CHF valutnom klauzulom u kredit s EUR valutnom klauzulom. Sve tužiteljeve uplate (i s osnove svakog povišenja CHF kamatne stope tijekom otplate, kao i s osnove svakog povišenja CHF tečaja tijekom otplate) uzete su u obzir prilikom izrade konverzije i iskorištene, odnosno uračunate za otplatu usporednog EUR kredita, u skladu s odredbama ZID ZPK 2015. Ukazuje se na to da je banka sukladno članku 19.d. ZID ZPK 2015 prije objave kalkulatora konverzije bila dužna pribaviti mišljenje ovlaštenog revizora ili sudskog vještaka da je kalkulator izrađen u skladu s načinom izračuna propisanim člankom 19.c ZID ZPK 2015, te takvo mišljenje objaviti na svojim mrežnim stranicama. Prema tome, na strani banke postoji zakonska presumpcija da je izračun izvršen u skladu sa zakonom, s obzirom na to da je to upravo i potvrdio neovisni revizor. Konverzija kredita, nastupila je: na temelju očitovanja volje tužitelja koji se kreditno zadužio uz valutnu klauzulu u CHF, da se njegov kredit konvertira u kredit u kunskoj protuvrijednosti EUR u skladu s odredbama ZID ZPK 2015, i to nakon što je tužitelj, u skladu s odredbama ZID ZPK 2015 dobio od banke zakonom propisane, iscrpne podatke za donošenje informirane odluke o tome hoće li, ili neće prihvatiti konverziju, uključujući podatak o pretplatama iz razdoblja primjene valutne klauzule u CHF i promjenjive kamate, u brojčanom iznosu, pri čemu je sam način izračuna konverzije zakonodavac izričito propisao u članku 19.c ZID ZPK 2015 na način da je banka bila dužna (i) početno odobrenu CHF glavnicu kredita pretvoriti u EUR glavnicu po tečaju primjenjivom na datum isplate kredita(ii) početno ugovorenu kamatnu stopu CHF kredita zamijeniti EUR kamatnom stopom koju je tužena banka primjenjivala na EUR kredite na datum sklapanja CHF ugovora o kreditu (iii) iznose uplaćene radi namirenja početno utvrđenih CHF anuiteta pretvoriti u EUR po tečaju primjenjivom na datum uplate pri čemu su takvi iznosi pretvoreni u EUR predstavljali osnovu za namirenje EUR anuiteta utvrđenih po novom EUR otplatnom planu (iv) ukupno uplaćene iznose (preračunate u EUR), a koji su veći od iznosa potrebnih uplata po usporednom EUR kreditu rasporediti kao preplatu te iskoristiti za namirenje budućih EUR anuiteta ili isplatiti korisniku kredita, ovisno koji je od dva moguća, zakonom propisana slučaja, nastupio (v) pri čemu na iznos preplate tužena banka nije bila dužna obračunati ni kamatu niti tečajnu razliku, već je njih, sukladno izričitoj zakonskoj odredbi, snosio potrošač. Takvo zakonsko rješenje iz ZID ZPK 2015 bilo je naročito propagirano u javnosti, kako od strane zakonodavca, tako i od strane interesnih skupina potrošača, između ostaloga, radi „trajnog eliminiranja neravnopravnog položaja dužnika u CHF s ciljem otklanjanja posljedica velikih tečajnih neravnoteža u odnosu nacionalne hrvatske valute i CHF” i rasterećenja općinskih sudova smanjenjem broja tužbi, a banka bila je u zakonskoj obvezi sklopiti pravni

posao kojim se u pravnom smislu implementirala volja tužitelja da konvertira svoj kredit, što je ona i učinila pod prijetnjom strogih prekršajnih sankcija iz ZID ZPK 2015; pa je time naposljetku, sukladno intenciji zakonodavca, tužitelj stavljen u položaj kao da je otpočetak cijelo vrijeme koristio kredit denominiran u EUR, čime je isključivo po svojem slobodnom izboru, izjednačen s položajem potrošača koji su se zadužili kreditom u EUR, sve na način koji je bio utemeljen na valjano, od strane banke primijenjenim, a iscrpno propisanim procedurama i svim uvjetima koje je zakonodavac normirao u ZID ZPK 2015, uključujući svako povišenje CHF kamatne stope i povišenje CHF tečaja tijekom otplate. Konkretni tužitelj je, dakle, svojom slobodnom voljom, prihvatio konverziju. Sklapanjem dodatka/ aneksa / sporazuma ugovoru o kreditu između tužitelja i banke nastao je pravni odnos koji je zakonodavac upravo i imao u vidu kada je tužitelju ponudio mogućnost konverzije koju mu banka nije mogla uskratiti. Tužitelj, međutim, u ovom sporu tvrdi da ga tako iskazana volja u pravnom poslu sklopljenom radi prihvata konverzije, ne obvezuje, te i dalje unatoč prihvatu konverzije, traži povrat uvodno naznačenih iznosa na temelju stjecanja bez osnove, pozivajući se i dalje na ništetnost odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli iz izvornog ugovora sklopljenog u CHF. Za takvo stajalište nema uporišta u primjeni materijalnog prava, kao što se to obrazlaže u nastavku. Sklopljeni pravni posao povodom tužiteljeva prihvata konverzije, koji je banka morala prihvatiti pod prijetnjom zakonom propisanih sankcija, jest pravni posao kojim su stranke, isključivo po izboru tužitelja, riješile sve svoje pravne odnose, prije i poslije konverzije, na način propisan zakonom. Pravni posao kojim je izvršena konverzija odnosi se na konvertiranje ugovora o kreditu ab initio i to u oba bitna sastojka: i u dijelu valutne klauzule i u dijelu kamatne stope. Njime su ugovorne strane suglasnošću volja stvorile posve novu pravnu osnovu (različitu od ugovora o kreditu u švicarskim francima koji je bio predmetom konverzije) temeljem koje su se tužitelj (dobrovoljno) i banka (po sili zakona) sporazumjeli pod kojim će kreditnim uvjetima (uz koju valutnu klauzulu i uz koje kamatne stope) iskoristiti do tada uplaćene svote. Taj pravni posao bio je, kao što je to opće poznato, ujedno ekonomski nepovoljan za banku, ali je ona po svemu postupila u skladu sa zakonom. Naposljetku, banka je klijentu (ovdje tužitelju) bila dužna dostaviti propisani „izračun konverzije s prijedlogom novog ili izmijenjenog ugovora o kreditu” (čl. 19.e ZID ZPK 2015), a potrošač je bio slobodan prihvatiti ili ne prihvatiti tu ponudu. Ako tužitelju ponuda nije odgovarala, nije trebao prihvatiti konverziju. Kad je tužitelj razmatrao mogućnost konverzije, najprije je prihvaćao „izračun konverzije”, te predviđen pravilima iz članka 19.c. ZID ZPK 2015, a u kojem su, između ostaloga, točnom brojkom bile navedene sve kamatne stope koje su se morale primijeniti kroz cijelo već proteklo razdoblje otplate. Nakon toga, sklapao se spomenuti pravni posao koji je po sili zakonskog uređenja, uključivao: promjenu valute kredita iz CHF u EUR, promjenu kamatne stope od datuma sklapanja ugovora do sklapanja dodatka ugovoru, na način da se umjesto svih onih promjenjivih kamatnih stopa koje su bile primjenjivane u otplati kredita u CHF primjenjuje sve one promjenjive kamatne stope — prikazane u apsolutnom iznosu - koje je vjerovnik primjenjivao kod kredita u EUR, utvrđenja preostalog iznosa neotplaćene glavnice kredita u EUR te sporazuma o raspolaganju preplatom odnosno podmirenju manje uplaćenog iznosa. Dakle, sklapanjem dodatka/ sporazuma, tužitelj i banka su u skladu s odredbama ZID ZPK 2015, trajno i konačno uredile svoj pravni odnos, u pogledu svih ranije izvršenih preplata po ranijoj CHF kreditnoj partiji, te su stoga konverzijom posljedice nepoštene, ništetne odredbe CHF ugovora o kreditu uređene voljom stranaka, što smisleno isključuje pravo tužitelja da uz provedenu konverziju istodobno traži povrat stečenoga bez osnove ili osporava dugovanje, pozivom na uvjete ugovora o kreditu u CHF-u, koji je konverzijom ab initio, otpao i

nadomješten je novom, nesporno zakonitom osnovom (EUR ugovor). Obzirom da su voljom ugovornih strana sva plaćanja u otplati CHF kredita ugovorena kao plaćanja s osnove EUR kredita (i to s učinkom ab initio), pa je obračun svih uplata po ranijoj pravnoj osnovi plaćanja (konvertirani CHF ugovor) izvršen u odnosu na novu pravnu osnovu (postojeći EUR ugovor), tužitelj više ne može imati zahtjev zbog stjecanja bez osnove pozivom na uvjete CHF kredita. U potvrdu ovog stajališta, govori i shvaćanje VSRH iz odluke REV-1172/2018 od 19.03.2019. koje eliminira zahtjeve po osnovi razlike kamata ili tečajnih razlika u slučaju konverzije kredita: „U odnosu na pitanje kako se mogu nadomjestiti odredbe ugovora o potrošačkom kreditiranju koje su utvrđene ništetnim: Načelno promatrano izvor obveze može biti volja stranaka, zakon i odluka suda ili koje druge vlasti, pa se i ništetna odredba nekog ugovora također može nadomjestiti voljom stranka (što je uobičajeni način izmjene i dopune ugovora), odlukom suda te izravnom primjenom prisilnog propisa koji na jasan način dopunjava ili mijenja odredbe ugovora.“ Ta je praksa nadalje potvrđena i u praksi brojnih županijskih sudova u zemlji. Iz navedenoga proizlazi i daljnji zaključak: ako je tužitelj iz bilo kojeg razloga smatrao da mu zakonom propisani uvjeti konverzije nisu prihvatljivi, jer su po njegovu mišljenju trebali biti u bilo kojem pogledu drukčiji, tada nije trebao prihvatiti konverziju, koja je bila pravno moguća samo pod uvjetima koji su bili striktno propisani u ZID ZPK 2015. Tužitelj je, za razliku od banke, imao punu slobodu izbora, kojom se i koristio. Stoga su i razlozi na koje se tužitelj konkretno poziva u tužbi, načelno u pravnom smislu pravno nerelevantni, jer je tužitelj prethodno prihvatio ponudu na konverziju takvu kakvom ju je zakonodavac definirao. U takvim okolnostima tuženik predlaže da sud primijeni načelo pacta sunt servanda, u skladu s važećim propisima. U odnosu na praksu suda EU, treba istaknuti kako okolnosti svih dosadašnjih postupaka pred tim sudom, nisu istovjetne okolnostima u ovom i drugim sličnim parničnim postupcima u Hrvatskoj. Naime, konverzija ugovora o kreditu sklopljenom uz valutnu klauzulu u CHF-u u ugovor o kreditu uz valutnu klauzulu u EUR, u Republici Hrvatskoj nije bila posljedica intervencije državnog suda u sadržaj ugovora o kreditu, kao što nije niti posljedica intervencije zakonodavca u sadržaj ugovora između tužitelja i tužene banke, na način da bi potrošač bio prisiljen prihvatiti konverziju. U Hrvatskoj nijednom potrošaču, pa tako ni tužitelju nitko nije nametnuo da prihvati konverziju, dakle ni sud, ni zakonodavac, a ponajmanje tužena banka. U vezi s time, tek podredno valja istaknuti da tužiteljeve tvrdnje također nemaju uporišta u pravu, kako se to obrazlaže u nastavku. Tužitelju su povijesne kamatne stope u trenutku prihvata konverzije bile poznate u brojčanom iznosu kao da su bile ugovorene kao fiksne, a nakon toga razdoblja, kamate su se u budućem razdoblju ravnale prema ugovorenim parametrima i fiksnom dijelu kamatne stope za EUR kredite. Tužitelj se, što izravno, što neizravno, poziva na pravomoćnu presudu VTSRH iz kolektivnog spora (PŽ-7129/13), presudu VSRH (Revt 249/14) i ocjenu Ustamog suda RH (U-1112521/15), koje su potvrdile da su odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi u konkretnim ugovorima svih banaka u RH u CHF kreditima bile nejasne, nerazumljive odnosno nepoštene, jer nisu omogućivale potrošaču da predvidi buduće posljedice njihove primjene tijekom razdoblja trajanja ugovora o kreditu. Tuženik nema mogućnosti dovoditi u pitanje sadržaj tih odluka, ali ukazuje na to da one ne potvrđuju osnovanost tužiteljevih tužbenih razloga u ovom sporu, nego ih te odluke, štoviše, izravno demantiraju. Naime, u pravnom poslu koji je bio sklopljen u povodu konverzije, povijesne kamatne stope bile su izražene konkretnom brojkom u novom otplatnom planu za cijelo prethodno minulo razdoblje. Prihvatom takvog ugovora o konverziji, sukladnog ZID ZPK 2015, potrošač naprosto više nije bio u poziciji da „ne može predvidjeti ekonomske posljedice koje iz toga za njega proizlaze“, odnosno da ne može

provjeriti opravdanost promjena kamatnih stopa. Pristajući, u takvim okolnostima, na izračun koji je sadržavao tako iskazane kamatne stope u EUR kreditima, tužitelj je pristao na čvrsto definiranu prošlost, jer su povijesne kamatne stope bile iskazane konkretnom brojkom. Tužiteljeve tvrdnje u pogledu naknadnog osporavanja preplate po osnovi promjena CHF tečaja također nisu osnovane, jer je preplata i po toj osnovi, uzeta u obzir na način kako je to propisao ZID ZPK 2015. ZID ZPK 2015 je propisao osnovno načelo konverzije podrazumijevajući konverziju kredita s CHF valutnom klauzulom u kredit s EUR valutnom klauzulom, radi promjene valutne klauzule na način da se položaj potrošača s kreditom s CHF valutnom klauzulom izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit s valutnom klauzulom u EUR. Prihvatom konverzije, CHF valutna klauzula nadomještena je EUR valutnom klauzulom. Sklapanjem dodatka/ sporazuma, tužitelj i tužena banka su u skladu s odredbama ZID ZPK 2015, trajno i konačno uredile svoj pravni odnos, u pogledu svih ranije izvršenih preplata po ranijoj CHF kreditnoj partiji, uključujući i po osnovi promjena CHF tečaja. Izračun konverzije uključivao je „iznos, vrstu i razdoblje promjene kamatnih stopa” ali i sve promjene koje su tijekom trajanja ugovora o kreditu uvjetovale izmjenu početno utvrđenog otplatnog plana i anuiteta”. Sve tužiteljeve uplate uvrštene u izračun konverzije iskorištene su za namirenje duga po kreditu s EUR valutnom klauzulom. Izračun preplate uzeo je u obzir sve promjene CHF tečaja. Nadalje, svi uplaćeni iznosi su, sukladno odredbi članka 19.c. st. I. t. 4. ZID ZPK 2015 preračunati u EUR prema tečaju na dan uplate, i to točno, zakonom određenom „tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR”. Upravo ti iznosi pretvoreni u EUR predstavljali su osnovu za namirenje, koji je uključivao sve promjene, pa tako i promjene tečaja, koje su uvjetovale izmjenu početnog plana i početnih anuiteta. Naposljetku, sukladno izričitoj odredbi članka 19.c. st. I. t. 5. treća alineja ZID ZPK/15 na iznos preplate tužena banka nije bila dužna obračunati ni kamatu niti tečajnu razliku, već je njih snosio potrošač. Stoga, i u odnosu na ovo pitanje tuženik upućuje na razmatranja dosad navedena, a podredno ukazuje na odredbe čl. 19.c. ZID ZPK 2015 iz koje proizlazi opisani način na koji je zakonodavac uredio, a tužitelj prihvatio, obračun takve preplate, a čime su, stranke, posljedice eventualno ništettne CHF valutne klauzule, također sporazumno trajno i konačno uredile ab initio i nadomjestile EUR valutnom klauzulom. Tuženik dalje izlaže, prije svega, zbog činjenice što je doneseno rješenje u prvom oglednom postupku pred VSRH koje, po mišljenju tuženika, bitno utječe na daljnji tijek ovog parničnog postupka i njegovo okončanje. Tuženik ističe da se u ovom sporu radi o pravnim, a ne o činjeničnim pitanjima te se protivi prijedlogu tužitelja radi izvođenja dokaza financijskog vještačenja u odnosu na visinu dugovanja kao i drugim tužiteljevim prijedlozima o dokazima radi utvrđenja činjenica. Tuženik ukazuje na važnost pravodobne ocjene opstojnosti pravne osnove tužiteljevih tužbenih zahtjeva, kao preduvjeta za učinkovito i ekonomično vođenje parničnog postupka (bez nepotrebnih troškova), te iznosi razloge zbog kojih, u konkretnom slučaju: ne postoji pravna osnova tužiteljevih zahtjeva na povrat stečenoga bez osnove, budući da je tužitelj po svojoj slobodnoj volji od banke zatražio konverziju i sklopio o tome dodatka/ sporazum ugovoru o kreditu, sve u skladu s odredbama specijalnog zakona, ZID ZPK 2015, te da stoga nema ni potrebe za utvrđivanjem činjenica u odnosu na visinu preplate (stjecanje bez osnove) po osnovi povijesnog kretanja tečaja odnosno kamatne stope, budući da su sklapanjem konkretnog dodatka/ sporazuma ugovoru o kreditu, na temelju kojega je tužitelj izjednačen s pravnim položajem potrošača koji je sklopio ugovor u protuvrijednosti EUR, čime su ugovorne strane razriješile sve svoje pravne odnose s učinkom ab initio,

dakle retroaktivno. Vrhovni sud RH je u donio odluku u oglednom postupku posl. br. Gos 1/2019-36 od 04.03.2020. kojim je zauzeo obvezujuća pravna shvaćanja za niže sudove u istovrsnim predmetima (dalje u tekstu: Rješenje). Ponajprije, Vrhovni sud RH je u izreci Rješenja potvrdio kako „sporazum o konverziji“ sklopljen na osnovi ZID ZPK/15, „ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenljivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli“. Do takvog stajališta najviši sud došao je uz opširnu, stupnjevitu raščlambu, sadržanu u obrazloženju Rješenja. Vrhovni sud, naime, u obrazloženju Rješenja, između ostaloga, ističe sljedeća konkretna pravna shvaćanja u pogledu premisa na kojima je zasnovao svoju odluku, kad navodi, a pozivajući se na izvore prava i ustavnosudsku ocjenu: „U takvim okolnostima, a imajući nastavno na umu da je ZID ZPK/15 poseban zakon... u odnosu na opća pravila obveznog prava, odnosno Zakona o obveznim odnosima... te da je riječ o izvanrednoj, jednokratnoj i retroaktivnoj mjeri (intervenciji) zakonodavca, prema shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske, ne mogu opća pravila ZOO/05 o ništetnosti ili izostajanju pravnih učinaka u dijelu u kojem su u eventualnoj koliziji s režimom ZID ZPK, o konverziji dovesti do ništetnosti ili nepostojanja ugovora o konverziji.“ U nastavku je Vrhovni sud zaključio: „Dakle, u odnosu na postavljeno pitanje treba pojasniti da se u predmetnom slučaju (razdvajanje odlomaka je dodano): (i) ne može primijeniti pravilo općeg obveznog prava o tome da je obnova (novacija) bez učinka ako je prijašnja obveza ništetna ili ugašena, u prvom redu jer (ii) prisilni propis čl. 19.e ZID ZPK, a kako je već prethodno rečeno, govori o tome da ako potrošač ne prihvati konverziju, odnosno ne sklopi sporazum, otplata kredita se nastavlja prema važećim ugovorenim uvjetima, a sukladno odredbama ovog Zakona, a drugo, (iii) taj sporazum bez obzira je li sklopljen u formi tzv. dodatka – aneksa ili ugovora, predstavlja novu pravnu osnovu koja svoje izvorište ima u prisilnom propisu ocijenjenom suglasnim s Ustavom Republike Hrvatske.“ Prema tomu, Vrhovni sud u Rješenju vrlo jasno navodi da je (i) pravna osnova za konverziju ZID ZPK/15, (ii) da je korisnik kredita po ZID ZPK/15 mogao birati konverziju ili rješenje iz čl. 19.e tog Zakona po kojem ostaje pri sklopljenom ugovoru vezanom za CHF (iii) da je dodatak ugovoru o kreditu sklopljen u skladu s uvjetima iz tog Zakona valjan, te (iv) da je sklapanjem sporazuma o konverziji tužiteljevom voljom nastala nova pravna osnova u pogledu prava i obveza ugovornih strana, koja je u cijelosti supstituirala ranije ugovorne uvjete iz izvornog ugovora o kreditu, i (v) koja proizvodi pravne učinke retroaktivno. To pak znači da tužitelj u ovom postupku, nakon konverzije, ne može osporavati dugovanje jer je izabrao izjednačiti se u svojem pravnom položaju s dužnikom u eurski denominiranom kreditu, u skladu s odredbama ZID ZPK 2015. Time je tužitelj raniju pravnu osnovu, s koje je primio i po kojoj je do tada otplaćivao kredit s retroaktivnim učinkom zamijenio posve novom pravnom osnovom. Stoga tužitelj više ne raspolaže zahtjevom koji bi se oslanjao na pravnu osnovu koja je njegovom voljom ab initio izgubila svaki pravni učinak u pogledu visine kreditne obveze, kojega je imala po izvorno sklopljenom ugovoru o kreditu u kunsjoj protuvrijednosti CHF. Tuženik ukazuje na presudu Županijskog suda u Puli, posl. br. GŽ- 925/2017-2 od 20. ožujka 2020. kojom je potvrđena presuda Općinskog suda u Rijeci i pravomoćno odbijen tužbeni zahtjev za isplatu preplate u slučaju tužitelja - korisnika konvertiranog CHF kredita, upravo uvažavajući pravno shvaćanje VSRH iz navedenog oglednog spora, a u kojoj je, između ostaloga, rečeno i: „Vrhovni sud Republike Hrvatske svojim je rješenjem broj Gos-1/2019 od 04. ožujka 2020., odgovorio na pitanje važno za osiguranje jedinstvene primjene prava, da li je Sporazum o konverziji sklopljen osnovom Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ broj 102/15) nepostojeći ili ništetan u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu

o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, na način da Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ broj 102/15) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su nišetne odredbe osnovnog Ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. Izraženo pravno shvaćanje primjenjuje se i u odnosu na postavljen zahtjev tužiteljice. Tako sklopljenim Dodatkom Ugovora stranke su se suglasile o načinu izračunavanja ugovorne obveze u skladu sa odredbom čl. 22. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18 – dalje ZOO) koju obvezu tužiteljica ispunjava u eurima u protuvrijednosti kuna, te potpisivanjem Dodatka izrazila svoju suglasnost, odnosno volju za izmjenu načina obračuna obveza preuzete Ugovorom o kreditu od 13. listopada 2006. Obzirom da tužiteljica više nema osnove za zahtjev za isplatu na ime više uplaćenih kamata u dotadašnjoj otplati kredita, kako je otplaćivan do konverzije, obzirom je izvršena konverzija, time je i sklopljenim Sporazumom postignuta izvansudska nagodba o iznosu preplate, dok priložen izračun kamate nije prijeporan, pa nije bilo potrebe za dostavom matematičkog izračuna kamate, na što se žalbom ukazuje. Sporazum o konverziji sklopljen je uz pravilnu primjenu odredbama ZPK i prvostupanjski sud je stoga u svemu pravilno primijenio materijalno pravo kada je kao neosnovan odbio taj zahtjev a za što su dani dovoljni, jasni i prihvatljivi razlozi.“ Presudu Županijskog suda u Puli, posl. br. GŽ- 1241/18 od 14. svibnja 2020. kojom je preinačena prvostupanjska presuda ŽS Zadar i pravomoćno odbijen tužbeni zahtjev za isplatu preplate u slučaju tužitelja - korisnika konvertiranog CHF kredita, upravo uvažavajući pravno shvaćanje VSRH iz navedenog oglednog spora, a u kojoj je, između ostaloga, rečeno i: „Sklapanjem aneksa ugovora o kreditu, stranke su se suglasile o načinu izračunavanja ugovorne obveze u skladu s odredbom čl.22. ZOO, koju obvezu tužiteljica ispunjava u kunama, te je ona potpisivanjem aneksa ugovora izrazila svoju suglasnost, odnosno volju za izmjenu načina obračuna obveze preuzete Ugovorom o kreditu. Tako tužiteljica više nema osnovu za zahtjev da se utvrdi da ranija ugovorna obveza o promjenjivoj kamatnoj stopi ne proizvodi pravni učinak, a ni osnovu za bilo kakav zahtjev za isplatu na ime više plaćenih kamate u dosadašnjoj otplati kredita, kako je otplaćivan do dana konverzije.“ presudu Županijskog suda u Karlovcu posl. br. GŽ- 73/2019-5 od 28. travnja 2020. kojom je preinačena prvostupanjska presuda i pravomoćno odbijen tužbeni zahtjev tužitelja proizašao iz konvertiranog kredita: „Pored toga, ovdje je posebno potrebno istaknuti i stajalište Vrhovnog suda Republike Hrvatske zauzeto u Odluci broj Gos/2019-36 od 4. ožujka 2020., a prema kojem stajalištu Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine broj 102/15) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su nišetne odredbe osnovnog Ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. Slijedom svega navedenog proizlazi da tužbeni zahtjev tužitelja kako glavni, tako ni eventualno kumulirani nisu osnovani (...).“ Presudu Županijskog suda u Splitu pod poslovnim brojem: GŽ-2460/2017-2. od 4. ožujka 2020. „I prema mišljenju ovog drugostupanjskog suda, sklapanjem Dodatka ugovoru o kreditu, kojim su stranke izvršile konverziju kredita s valutnom klauzulom u CHF u kredit s valutnom klauzulom u EUR-e, izmijenjen je osnovni ugovor, među ostalim i u pogledu kamatne stope, u skladu s odredbama ZPK-a, na koji način je suglasnošću volja stranaka otklonjena nišetnost ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi, u skladu s jednostranom odlukom tužene, a time i pravni učinci te nišetne ugovorne odredbe iz čega proizlazi da u vrijeme zaključenja glavne rasprave nije ni bilo ugovorne odredbe čija se nišetnost traži, pa je prvostupanjski sud ispravno postupio, kada je točkom I/ izreke svoje presude odbio tužbeni zahtjev tužitelja ad. 1) i ad. 2).“ Presudu Županijskog suda u Šibeniku posl.br. GŽ-658/2018 od

29. travnja 2020., u kojoj se navodi: „Zaključenjem dodatka stranke su na kvalitetan i suglasan način riješile svoj odnos nastao zbog nemogućnosti tuženika da podiže kamatne stope bez prethodnog upoznavanja korisnika kredita s promjenama, slijedom čega je tužiteljica na kvalitetan način dobila pravnu zaštitu u nastalom pravnom poslu. (...) Nadalje, nije osnovano pozivanje žaliteljice na odredbe Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, dalje: ZOO), jer se u ovom slučaju ne može primijeniti pravilo općeg obveznog prava o tome da je obnova (novacija) bez učinka ako je prijašnja obveza ništetna ili ugašena, obzirom da prisilni propis članka 19.e ZID ZPK, govori o tome da ako potrošač ne prihvati konverziju, odnosno ne sklopi sporazum, otplata kredita se nastavlja prema važećim ugovornim uvjetima, sukladno odredbama tog Zakona, a drugo, taj sporazum predstavlja novu pravnu osnovu koja svoje izvorište ima u prisilnom propisu ocijenjenom suglasnim s Ustavom Republike Hrvatske (tako i Vrhovni sud Republike Hrvatske u oglednom sporu Gos-1/2019 od 4. ožujka 2020. godine).“ Presudu Županijskog suda u Sisku, posl. br. GŽ-604/2017 od 8. svibnja 2020. godine kojom je potvrđena presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu i pravomoćno je odbijen tužbeni zahtjev za isplatu preplate u slučaju tužitelja - korisnika konvertiranog CHF kredita, upravo uvažavajući pravno shvaćanje VSRH iz navedenog oglednog spora, ističući kako provođenje vještačenja u slučaju konvertiranih kredita nije potrebno a u kojoj je, između ostaloga, rečeno i: „Slijedom toga, prvostupanjski sud je i po ocjeni ovog suda izveo pravilan zaključak da je tužiteljica sklopila Dodatak ugovoru o kreditu slobodno raspolažući svojom voljom, tijekom ove parnice, u skladu s odredbama ZID ZPK, da tužiteljica više nema pravni interes za podnošenje tužbe u smislu članka 187. st. 1. ZPP, u odnosu na dio tužbenog zahtjev o kojem je odlučeno prvostupanjskim rješenjem, te da u ostalom dijelu tužbeni zahtjev, kako glavni tako i eventualni uz pravilnu primjenu pravila o teretu dokazivanja i pravilnu primjerenu materijalnog prava odredbama ZID ZPK i Zakona o obveznim odnosima treba odbiti kao neosnovan. U tom dijelu pobijana odluka ima jasne i logične razloge koje u cijelosti prihvaća ovaj sud (...) „ Presudu Županijskog suda u Šibeniku, posl. br. GŽ-119/2018 od 11. svibnja 2020. godine „Zaključenjem dodatka stranke su na kvalitetan i suglasan način riješile svoj odnos nastao zbog mogućnosti tuženika da podiže kamatne stope bez prethodnog upoznavanja korisnika kredita s promjenama, slijedom čega je tužiteljica dobila odgovarajuću pravnu zaštitu u novonastalom pravnom poslu. Osim toga, zaključenjem dodatka ugovora o kreditu u cijelosti je – denominacijom, odnosno promjenom valute i utvrđenjem kamatne stope – preuređen odnos stranaka iz osnovnog ugovora o kreditu od 19. srpnja 2007. godine, pa bi prihvaćenjem tužbenog zahtjeva došlo do stvaranja, de facto, dvostruke obveze tužene spram tužiteljice.“ Presudu Županijskog suda u Dubrovniku, posl. br. GŽ-706/19 od 29. travnja 2020. „Odredbom članka 19.e stavak 6. ZPK propisano je: „Ako potrošač ne prihvati izračun konverzije kredita ili ne sklopi s vjerovnikom sporazum iz članka 19.c stavka 1. točka 6. ovog Zakona, otplata kredita nastavlja se prema važećim ugovorenim uvjetima i sukladno odredbama ovoga Zakona. Argumentum ad contrario, ako potrošač prihvati konverziju koja je sukladna tom Zakonu, takav sporazum uređuje odnos među strankama i predstavlja novu pravnu osnovu njihovog odnosa. Stoga, prema stavu ovog suda, kada nema spora oko toga da je dodatak ugovora iz 2015. u svemu, pa i u odnosu na promjenjivu kamatnu stopu, suglasan s prisilnim propisom (članak 19.c stavak 1. točka 2. ZPK), koji je zakon ocijenjen usklađenim s Ustavom Republike Hrvatske (odluka Ustavnog suda RH br. U-I-3685/2015), tada nema osnove za isplatu na temelju stečenog bez osnove zbog ništetnosti odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi, niti ugovora o kreditu iz 2005. i dodatka iz 2006., utvrđenje koje jest bilo

predmetom tužbenog zahtjeva, niti zbog ništetnosti takve(ih) odredbe(i) dodatka ugovora o kreditu iz 2015., utvrđenje ništetnosti koje(ih) nije bilo predmetom tužbenog zahtjeva, ali predstavlja prethodno pitanje u odnosu na zahtjev za isplatom, budući na ništetnost sud pazi po službenoj dužnosti (članak 327. stavak 1. ZOO-a).“ Presudu Županijskog suda u Splitu, posl. broj GŽ-491/2020-2 od 5. svibnja 2020 kojom je preinačena presuda prvog stupnja u konvertiranom CHF kreditu na način da je u cijelosti odbijen tužbeni zahtjev s pozivom na Rješenje Gos-1/2019.: „(...) Stoga, slijedom navedenog nepobitno proizlazi, da je svaki potrošač mogao sklopiti navedeni sporazum prihvaćajući konverziju ili zadržati stari važeći kredit u CHF. Ustavni sud Republike Hrvatske je navedeni Zakon ocijenio usklađenim s Ustavom Republike Hrvatske (U-I-3685/2015) i u svojoj odluci istaknuo da Zakon ima legitiman cilj koji se ogledao u povećanju socijalne zaštite sprječavanja nastavljanja neposredne poslovne prakse kreditnih institucija, te sprječavanja dužničke krize. Prema tome, prema shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske u odluci Gos-1/2019-36 ne mogu opća pravila ZOO/05 o ništetnosti ili izostajanju pravnih učinaka u dijelu u kojem su u eventualnoj koliziji sa režimom ZIDZPK o konverziji dovesti do ništetnosti ili nepostojanja sporazuma o konverziji. Stoga u konkretnom slučaju nepobitno iz spisa proizlazi da je tužitelj zaključio Dodatak ugovora o kreditu s tuženikom to predstavlja novu pravnu osnovu koja svoje izvoriste ima u prisilnim propisima ocijenjenim suglasnim s Ustavom Republike Hrvatske. (...) Kako je tužitelju kao korisniku kredita omogućeno da pristupi sklapanju Dodatka ugovora i uspostava nove pravne osnove, nije nastala neposredno na temelju Zakona već na temelju novonastalih ugovornih odnosa – sporazuma, to je prema mišljenju ovog suda osnovana žalba tuženika. Stranke su zaključenjem Dodatka ugovora jasno iskazale svoju volju, a kako je Županijski sud kao i svi drugi sudovi vezan odlukom Vrhovnog suda Republike Hrvatske koja je donesena u skladu sa odredbama članka 502 I. i članka 502. ZPP-a sve radi primjene jedinstvene sudske prakse, to je valjalo prihvatiti žalbu tuženika i odlučiti kao u izreci – članak 373. a ZPP-a.“ Presudu Županijskog suda u Splitu, posl. broj GŽ 2427/2018-5 od 10. lipnja 2020 kojom je preinačena presuda prvog stupnja u konvertiranom CHF kreditu također s pozivom na Rješenje Gos-1/2019.: „Naime, predmetni Anex koji podrazumijeva konverziju kredita iz CHF u € izvršen je temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj 102/15, dalje: ZID ZPK/15). U svezi s pitanjem valjanosti sporazuma o konverziji sklopljenog na osnovi ZID ZPK/15 izjasnio se Vrhovni sud Republike Hrvatske u oglednom sporu broj Gos-1/2019 rješenjem od 4. ožujka 2020. u kojem je zaključio da pravomoćno utvrđenje ništetnima ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u švicarskom franku u postupku kolektivne pravne zaštite nije od utjecaja na valjanost tog ugovora. Vrhovni sud ističe da je ZID ZPK/15 izvanredna, jednokratna i retroaktivna mjera odnosno intervencija zakonodavca. Svrha koju je zakonodavac ZID ZPK/15 namjeravao ostvariti i dijelom ostvario bila je postaviti trajni temelj za rješenje problema u CHF, osigurati redovitu otplatu kreditnih zaduženja dužnika, u iznosu i pod uvjetima koji dužnika ne dovode u neravnopravan i dužnički ovisan položaj u odnosu na vjerovnika, pri tome se vodeći načelom kojim se osigurava ravnopravan, a nikako povoljniji položaj u odnosu na dužnike, koji su ugovorili zaštitni mehanizam u valuti €. S tim u vezi je posebno važno da je konverzija provedena s retroaktivnim djelovanjem, što znači s djelovanjem od trenutka zaključenja ugovora i ona je potrošača stavila u poziciju u kojoj bi se on nalazio da je zaključio ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u valuti €. Iz sadržaja predmetnog Aneksa broj 1 Ugovora o kreditu zaključenog među strankama 8. siječnja 2016. proizlazi da su stranke Člankom 3.4. Aneksa broj 1 potvrdile da je izračun

konverzije kredita sastavljen sukladno odredbama ZID ZPK/15 te je tužitelj prihvatio izračun konverzije. Osim toga, Vrhovni sud u obrazloženju zauzetog pravnog shvaćanja ocjenjuje da je riječ o posebnom uređenju, novoj pravnoj osnovi, i da pobuda nije bila relevantna za zaključenje konverzije.“ Presudu Županijskog suda u Zagrebu posl. br. GŽ-529/2018-3 od 21. rujna 2020. „Po ocjeni suda prvog stupnja sklapanjem ugovora o konverziji od 13. siječnja 2016. prestao je važiti Ugovor o namjenskom kreditu od 6. srpnja 2007., ali samo u dijelu koji se odnosi na valutu kredita i kamatnu stopu koja je bila određena tim ugovorom, pa stoga tužitelj nema niti može imati valjani pravni osnov za svoju tražbinu "još uvijek nepodmirenih iznosa zakonskih zateznih kamata na preplaćene iznose ugovorenih kamata, koje su tekle od dana nakon svake mjesečne uplate anuitete po ništetno povišenoj kamatnoj stopi do dana obračunatog podmirenja preplate, 13. siječnja 2016., kada je potpisan Dodatak ugovora o kreditu te stupili na snagu efekti konverzije kredita", koja bi eventualno pripadala tužitelju da je navedena ugovorna odredba ostala na snazi, odnosno da nije sklopljen ugovor o konverziji kojim je izvršena promjena valute kredita i kamatne stope, tako da je od sklapanja ugovora primijenjena kamatna stopa koja se primjenjivala na kredite s valutnom klauzulom u EUR, a tužitelj stavljen u položaj kao da je u trenutku uzimanja kredita uzeo kredit koji se uzimao s valutnom klauzulom u EUR-ima. U postupku radi rješavanja pitanja važnog za jedinstvenu primjenu prava poslovni broj Gos 1/2019-36 od 4. ožujka 2020. Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzeo je sljedeće pravno shvaćanje koje, dakako, zastupa i ovaj viši drugostupanjski sud: Sporazum o konverziji sklopljen na osnovi Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine", broj: 102/15) ima pravne učinke i valjan je u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. Primijenjeno na predmetni slučaj to znači da je predmetni ugovor o konverziji od 13. siječnja 2016. valjan, što ujedno znači kako se ugovorne stranke, glede svih njegovih uglavaka, moraju držati općih propisa obveznog prava od kojih je u predmetnom slučaju značajan čl. 9. ZOO koji propisuje kako je svaki sudionik u obveznom odnosu dužan ispuniti svoju obvezu i odgovoran je za njezino ispunjenje. Tako je i tužitelj kao korisnik kredita dužan ispuniti svoju obvezu iz ugovora o konverziji od 13. siječnja 2016., a jedna od njih je i pristanak na novi izračun anuiteta te uračunavanje preplaćenog iznosa u buduće anuitete. Tužitelj kao korisnik kredita iz ugovora s nepoštenom ugovornom odredbom, za razliku od tuženika kao kreditora, mogao je po odredbama novele ZOZP iz 2015. birati: ili zaključiti ugovor o konverziji po kojem se ono što je drugi stekao nepoštenom ugovornom odredbom njemu naknađuje s više načina (pretvaranje kredita iz švicarskih franaka u onaj s eurima, uračunavanje pretplaćenog iznosa u buduće anuitete i drugo), ili ne zaključiti ugovor o konverziji te ostvarivati svoja prava po osnovi posljedica koje sa sobom nosi ništetnost nepoštenih ugovornih odredbi (zahtijevati isplatu preplaćenih anuiteta sa zateznim kamata). Svrha novele ZOZP iz 2015. nije bila u tome da djelomično riješi problem nepoštenih ugovornih odredbi u kreditima s švicarskim francima. Upravo suprotno. Cilj ovog Zakona je bio u tome da na što je moguće jednostavniji način, bez sudskih postupaka, uravnoteži prava i obveze potrošača i kreditora, a u korist potrošača, kod predmetne vrste ugovora za koje je utvrđeno da imaju nepoštenih ugovornih odredbi na štetu potrošača. U predmetnom slučaju tužitelj je odabrao zaključenje ugovora o konverziji i sad je obavezan ispunjavati svoje obveze po ugovoru o konverziji, a ondje nisu ugovorene kamate na utvrđeni obračun preplaćenog iznosa. Niti teku zatezne kamate, jer sad više nema kašnjenja s ispunjenjem novčane obveze (čl. 29. st. 1. ZOO). Niti zatezne kamate teku kao posljedica ništetnosti (čl. 323. ZOO).“ Nadalje, tuženik ukazuje i na pravomoćnu presudu OS u Splitu (br. P 1980/19 od 8. studenog

2019.g.) kojom je odbijen tužbeni zahtjev za isplatu u predmetu jednog konvertiranog CHF kredita. Tuženik ukazuje na obrazloženje, koje opovrgava navode tužitelja iz tužbe, a u kojem se navodi: „Sklapanjem Dodatka Ugovoru stranke su, po ocjeni ovog suda, izmijenile svoj ugovorni odnos ne samo u pogledu valute, već su redefinirale i ugovorenu kamatnu stopu, te su prilikom uračunavanja izvršenih uplata prema novom otplatnom planu uzele u obzir sve izvršene uplate, pa tako i utužene uplate, čime su stranke suglasno izmijenile nepoštenu ugovornu odredbu čl. 2. Ugovora o namjenskom kreditu broj 3207698467/06 od 19. listopada 2006. g. jer su tu odredbu stranke suglasno izmijenile u čl. 8. Dodatka Ugovora. Stoga tužitelj nema valjani pravni osnov za potraživanje preplaćene kamate obračunate na temelju ništavih odredbi Ugovora o kreditu odobrenog u kunskoj protuvrijednosti iznosa u CHF“. Predmetni u kontekstu argumentacije tužitelja da bi odredbe Ugovora o kreditu te Sporazuma kojim je izvršena konverzija bile nepoštene, odnosno nišetne, odnosno da tužitelj, neovisno o učincima konverzije imaju pravo u pojedinačnim parnicama tražiti „potpuno obeštećenje“ ili osporavati stanje dugovanja neovisno o činjenici sklapanja konverzije, tuženik predmetne navode smatra u potpunosti neosnovanima. Kogentnim odredbama nacionalnog prava ZID ZKP 2015 je detaljno uređen institut konverzije kao mehanizma zamjene određenih ugovornih odredbi, onim odredbama čiji je sadržaj i primjena strogo regulirana zakonom. Predmetni dodaci ugovorima o kreditu kojima je izvršena konverzija sklopljeni su sukladno kogentnim odredbama i na osnovi jasno propisanih i zakonom utvrđenih uvjeta i parametara ZID ZKP 2015. Tužitelj potpuno jednostrano prikazuje praksu Europskog suda te propušta navesti odluku Europskog suda C-81/19 od 09.07.2020.g., u kojoj se zaključuje da se Direktiva 93/13 o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima ne primjenjuje na ugovorne odredbe koje su odraz prisilnih normi nacionalnog zakonodavstva. U tom smislu, ako se već radi o pokušaju tužitelja da, pozivanjem na odluke suda EU, ustanovi pravila "precedentnog prava" onda je to potrebno učiniti na valjani način - tako da postoji činjenična i pravna podudarnost između okolnosti slučaja povodom kojeg se vodio postupak radi tumačenja Unije i okolnosti slučaja u predmetima koji se vode pred domaćim sudovima. Bitno je ovdje istaknuti da se autoritet sudske odluke (pa tako i odluke Europskog suda) kao svojevrsnog presedana može uspostaviti isključivo pod uvjetom da je predmetnom sudskom odlukom presuđeno u pravno i činjenično istoj, tj. istovrsnoj stvari pri čemu se pravna osnova odluke ne može tumačiti odvojeno od činjeničnog supstrata, koji je u konkretnom slučaju, presudan. Naime, postoji suštinska velika razlika između činjeničnog supstrata iz odluka suda EU na koje se poziva tužitelj, te činjenica i pravne podloge na kojoj se temelji konverzija onako kako je regulirana u hrvatskom sustavu. Odluka suda EU C-81/19 jasno pokazuje da bi se u predmetnim postupcima koji su pokrenuti u Republici Hrvatskoj, protivilo stajalištu EU suda te bi bilo protivno EU zakonodavstvu bilo kakvo „dodatno“ utvrđivanje ništetnosti dodatka/ sporazuma ugovorima o kreditu, ili isticanje da potrošač nije bio, ili nije mogao biti upoznat s pravno-ekonomskim posljedicama sklapanja dodatka/ sporazuma ugovorima o kreditu kojima je izvršena konverzija. Naime, nesporno je da su dodaci/ sporazumi ugovorima o kreditu kojima je izvršena konverzija sklopljeni sukladno izričitim i prisilnim odredbama zakona u kojem je detaljno reguliran i objašnjen mehanizam konverzije na kojem se baziraju i svi izračuni konverzije predloženi potrošaču prije sklapanja same konverzije, slijedom čega je nedvojbeno da je takvim postupanjem ispunjen uvjet slobodnog i informiranog pristanka na konverziju svakog potrošača koji je istu prihvatio. U slučaju primjene odredaba ZID ZKP 2015, sam zakon utvrđuje na koji se način konverzija provodi te banke nisu imale bilo kakav utjecaj niti mogućnost utjecaja na sadržaj ugovora već se radilo o zakonom propisanom sadržaju. Sam zakon je, s

druge strane, propisao da se potrošača detaljno i precizno obavještava o pravnim i ekonomskim posljedicama prihvata konverzije u odnosu na pravne i ekonomske posljedice nastavka otplate kredita prema uvjetima iz osnovnog ugovora. Dakle, volja kreditora je isključena te se radi o prisilnoj mjeri za kreditora u pogledu obveze ponude potrošaču dodatka ugovora i to u sadržaju koji je strogo zakonski propisan. S tim u vezi, bitno je istaknuti da u vezi s konverzijom, sam zakon definira da se primjenjuje tečaj valute EUR i kamatna stopa koja je u istom razdoblju otplate vrijedila za kredite s valutnom klauzulom u EUR, a konkretne financijske posljedice i efekti koji iz navedenog proizlaze za potrošača, iskazani su u samom izračunu konverzije prije samog sklapanja dodatka/ sporazuma, čime je udovoljeno uvjetu informiranja potrošača o posljedicama ulaska u takav novi ugovorni odnos. Prema Direktivi 93/13, pretpostavlja se da zakonske ili regulatorne odredbe država članica kojima se izravno ili neizravno utvrđuju uvjeti potrošačkih ugovora ne sadrže nepoštene odredbe. Štoviše, a nastavno na ranije izneseno, u nedavnom slučaju DZIUBAK/RAIFFEISEN BANK, posl. br. C-260/18, gdje je poljski sud postavio pitanje sudu EU mogu li se nakon uklanjanja nepoštene odredbe zamijeniti općim odredbama poljskog zakona koje predviđaju da će se učinci izraženi u ugovoru dopuniti učincima koji proizlaze iz načela pravednosti ili utvrđenih običaja, Europski sud je pojasnio: „Trebalo istaknuti da je ta mogućnost zamjene, koja je iznimka od općeg pravila prema kojem predmetni ugovor nastavlja obvezivati ugovorne strane samo ako može nastaviti postojati bez nepoštenih odredaba koje su u njemu sadržane, ograničena na dispozitivne odredbe nacionalnog prava ili na one koje su primjenjive u slučaju sporazuma ugovornih strana...” U tom smislu sud EU donio je i presude u predmetima Kásler / Káslerné Rábai, C-26/13; Abanca Corporación Bancaria / Bankia, C-70/17 i C-179/17. Nastavno na navedeno, Europski sud u obrazloženju navedene presude C-260/18, ističe, citirano: „Naime, pretpostavlja se da te odredbe odražavaju ravnotežu koju je nacionalni zakonodavac želio uspostaviti između prava i obveza stranaka određenih ugovora, za slučajeve u kojima stranke ili nisu odstupile od standardnog pravila predviđenog od strane nacionalnog zakonodavca za dotične ugovore, ili su izrijeком odabrale primjenu pravila koje je nacionalni zakonodavac donio u tu svrhu.“ Upravo suprotno, po pitanju predmetnih dodataka/ sporazuma ugovorima radi se o slučaju gdje zakonodavac Republike Hrvatske jest donio ZID ZPK 2015 koji je kogentnim odredbama u potpunosti regulirao problematiku konverzije predmetnih ugovora o kreditu u CHF. U tom smislu, i pred Vrhovnim sudom RH postavljeno je, u okviru oglednog postupka, sukladno čl. 502.k ZPP-a, upravo ovo konkretno pitanje koje tužitelj smatra spornim, odnosno odlučnim za presuđenje, o tome jesu li pravno valjani dodaci/ sporazumi ugovorima o kreditu sklopljeni sukladno odredbama ZID ZPK 2015, te je u navedenom postupku Vrhovni sud izrijeком potvrdio da se radi o sporazumima koji su sklopljeni sukladno kogentnim odredbama Zakona, isti su kao takvi u potpunosti pravno valjani, te nema mjesta isticanju ništetnosti takvih dodataka/ sporazuma u bilo kojem kontekstu niti njihovom osporavanju na bilo koji način. Posljedično, kod konverzije koja je u svim segmentima uređena zakonom, nema mjesta osporavanju izračuna konverzije, niti tvrdnji da potrošač sklapanjem konverzije ne bi bio oštećen, u cijelosti ili djelomično, u odnosu na osnovni ugovor o kreditu koji sadrži odredbe koje su zamijenjene konverzijom. U citiranoj odluci Gos 1-/2019 VSRH stoji sljedeća konstatacija: "... U svakom slučaju ne bi se moglo isključiti postojanje pravnog interesa kod onih razloga eventualne nevaljanosti ugovora koji izvire iz općeg obveznog uređenja, neovisnih o posebnom zakonskom uređenju ZID ZPK (npr. poslovna nesposobnost) ili u slučaju onih konverzija koje nisu provedene suglasno strogim odredbama tog Zakona." Vrhovni sud RH u oglednom sporu ne samo da je ocijenio da

je dodatak ugovora o kreditu kojim je izvršena konverzija sukladno odredbama ZID ZPK valjan, a što je u skladu s recentnom praksom Europskog suda izraženoj u odlukama C-260/18 i C-81/19, nego je izrijekom naveo kako takav dodatak predstavlja novu osnovu te tužitelj temeljem ranije osnove koja je u potpunosti, i to s retroaktivnim učinkom, zamijenjena novom osnovom, ne može potraživati nikakvu isplatu ili osporavati stanje dugovanja. Prema tome, ZID ZPK 2015 je *lex specialis* u odnosu na Zakon o obveznim odnosima (ZOO) te je stoga jasno kako njegove odredbe derogiraju, odnosno imaju prednost pred odredbama ZOO i Zakona o zaštiti potrošača u smislu ništetnosti ugovornih odredbi pa u odnosu na tematiku konverzije kredita sudovi mogu primjenjivati i tumačiti pravo jedino u odnosu na ZID ZPK. Konačno, i Vrhovni sud RH u svojoj presudi posl.br. Rev-2221/18 od dana 03.09.2019. godine ističe kako pravni interes za vođenje postupaka o utvrđenju ništetnosti pojedinih odredaba ugovora o kreditu imaju samo i isključivo oni korisnici kredita koji nisu iskoristili pravo na konverziju. Iz toga očito proizlazi da i sam Vrhovni sud zauzima stajalište i potvrđuje nespornu činjenicu, koju potvrđuje i sud EU u odluci C-81/19, kako je cjelokupna tematika konverzije u cijelosti riješena donošenjem ZID ZPK 2015, odnosno nacionalnim propisom prisilne naravi, te nema mjesta drugačijem tumačenju. Takav stav su do sada zauzimali i Županijski sudovi, a posebice su isti podržali i dosljedno počeli provoditi u pojedinačnim parnicama nakon donošenja ranije citirane odluke Vrhovnog suda RH u oglednom postupku. Iz svega navedenog, očito proizlazi kako je drukčiji stav, prema kojem bi cijeli ugovor o kreditu pa posljedično i sporazum ugovoru zaključen temeljem ZID ZPK 2015 bio utvrđen ništetnim, protivan namjeri zakonodavca, praksi Europskog suda, praksi nacionalnih sudova koju je u okviru oglednog spora potvrdio i Vrhovni sud RH, kao i samoj svrsi konverzije, sudskoj praksi Visokog trgovačkog suda RH, stajalištu Ustavnog suda RH, te volji korisnika kredita kojim pristaje na konverziju. Upravo iz razloga što je domaći zakonodavac donio ZID ZPK 2015 isključivo i upravo u korist i u interesu potrošača s ciljem „ponovne uspostave ravnoteže“, kako se to navodi u citiranim odlukama Europskog suda, budući da su temeljem takvog ZID ZPK banke postupile po prisilnoj zakonskoj odredbi, te su potrošači dobrovoljno, temeljem informiranog pristanka odabrali takav način rješenja putem prihvaćanja i sklapanja dodataka/ sporazuma ugovorima, slijedom čega se tužbeni zahtjev ukazuje u potpunosti neosnovanim. Dodatno, iz predmetnog Ugovora o kreditu proizlazi da su se sredstva kredita koristila radi adaptacije i zatvaranja nekog prijašnjeg kredita. S tim u vezi, tuženik ističe da tužitelj nije dokazao da je potrošač, niti da je korisnik kredita potrošač, niti da su kreditna sredstva korištena za potrošačke svrhe. Zakon ne predviđa da bi se takva svrha trebala podrazumijevati. Budući da se svrha ne podrazumijeva, na tužitelju je teret dokaza u smislu odredbe članka 3. Zakona o zaštiti potrošača, koji izričito propisuje, da je potrošač fizička osoba koja sklapa pravni posao i djeluje na tržištu izvan svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti. Direktiva VIJEĆA 93/13/EEZ jasno navodi da je potrošač svaka fizička osoba koja u ugovorima obuhvaćenima Direktivom nastupa za potrebe izvan okvira svojeg obrta, poduzeća i profesije, a Zakon o potrošačkom kreditiranju da je potrošač fizička osoba koja u transakcijama obuhvaćenima predmetnim zakonom djeluje izvan poslovne djelatnosti ili slobodnog zanimanja. Tužitelj činjenice i dokaze koje bi potkrijepile potrošačku svrhu ugovora, nije predočio. Tuženik također predlaže kao dokaz saslušanje zaposlenika banke na okolnosti oko sklapanja Ugovora o kreditu te informiranja. Predloženim svjedocima tuženik želi se dokazati da se pregovaralo te da su predmetne odredbe pojašnjene ugovornim stranama kako prije, tako i prilikom sklapanja Ugovora o kreditu. Shodno tome predlaže se da Addiko bank d.d. dostavi podatke svojih zaposlenika prisutnih prilikom pregovora. Osim navedenog, tuženik

ističe kako nema financijske isprave povezane sa Ugovorom o kreditu i Aneksom o konverziji, a koje tužitelj formalno potražuje od tuženika. Tužitelj zaboravlja da je Ugovor o kreditu i Aneks o konverziji sklapao sa Addiko bank d.d. te da je navedena banka jedina koja ima tražene financijske isprave i jedina koja je primala kakve uplate od tužitelja. Ovdje se još jednom skreće pažnja kako tuženik nije primio niti jedne lipe na ime sanacije dugovanja po Ugovoru o kreditu te Aneksu o konverziji. Ad.15. Slijedom svega navedenog, tuženik je predložio sudu odbiti tužbeni zahtjev kao neosnovan i obvezati tužitelja na naknadu prouzročenog parničnog troška.

3. Tijekom dokaznog postupka izvršen je uvid u Ugovor o kreditu br. 5140030250-26000056137/2006 od 4. travnja 2006. i Sporazum uz Ugovor o kreditu br. 5140030250-26000056137/2006 solemniziran po javnom bilježniku 4. travnja 2006., Ugovor o cesiji od 27. prosinca 2019., zatim je saslušan svjedok Jakovljević Damir, provedeno je financijsko vještačenje po vještaku Andriji Ilakovcu, saslušana je tužiteljica Dušanka Skrbiš te je izvršen uvid u spis Ovr-2511/2017.

4. Tužitelji su konačno podneskom od 23. svibnja 2024. precizirali tužbeni zahtjev kako je to pobliže opisano u izreci.

5. Na temelju provedenog dokaznog postupka te na temelju analize i ocjene svakog dokazan posebno i svih dokaza skupa, sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev tužitelja osnovan, kako je to navedeno u izreci.

6. Sporno je među parničnim strankama osnov i visina tužbenog zahtjeva. Stavljene su prigovori nedostatka pasivne legitimacije u odnosu na tuženika, zatim sporan je status potrošača prednika tužitelja, te je stavljen prigovor zastare utuženog potraživanja.

7. Prigovor promašene pasivne legitimacije nije osnovan. Naime sukladno članku 80. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/11, 78/15, 29/18, 126/21 – dalje ZOO) vjerovnik može ugovorom sklopljenim s trećim prenijeti na njega svoju tražbinu, osim one čiji prijenos je zabranjen zakonom ili koji je strogo osobne naravi te se stoga protivi prenošenju na drugog. Nadalje, po članku 81. stavak 1. ZOO-a s tražbinom, na primatelja prelaze i sporedna prava kao što su pravo prvenstvene naplate, hipoteka, založno pravo i druga zakonom određena prava, a po članku 84. ZOO-a dužnik može isticati primatelju pored prigovora koji ima prema njemu i one prigovore koje je mogao istaknuti ustupitelju do časa kada je saznao za ustupanje. Cesija je ugovor vjernika s trećom osobom na temelju kojeg je tražbina iz obveze prelazi od dotadašnjeg vjerovnika na treću osobu kao novog vjernika, a nastavno razvidno je kako se cesijom mijenjao samo subjekt tražbine, pa tako dužniku pripada pravo na isticanje svih prigovora koje je imao od prije. Postojanje tražbine ocjenjuje se prema osnovnom poslu, a promjena subjekta ne utječe na identitet obvezno pravnog odnosa, te on ostaje isti kao i onaj koji je postojao prije promjena, pa promjenom vjerovnika ili dužnika ne mijenja se sadržaj obveznog odnosa. Stoga tuženik jeste pasivno legitimiran u ovom postupku.

8. Glede prigovora statusa potrošača na strani tužitelja isti također nije osnovan obzirom da je iz iskaza tužiteljice utvrđeno da je njen suprug podigao kredit, a novac je upotrijebljen za renoviranje kuće.

9. Nesporno je zaključenje Ugovora o kreditu među parničnim strankama te zaključenje Aneksa o konverziji.

10. Izvršenom konverzijom promijenjene su odredbe iz osnovnog Ugovora i to valuta kredita, kamatna stopa i iznos preostale neotplaćene glavnice kredita, te je postignut sporazum o raspolaganju preplate.

11. Prema mjerodavnoj praksi Europskog suda u predmetu C-186/16 navodi se da kod obveza banaka prema korisnicima kredita nije dovoljno da je odredba jasna i razumljivo sastavljena već je nužno potrošaču ponuditi dovoljno informacija kako bi mogli donijeti razborite odluke, a koje informacije tuženik nije pružio tužitelju niti je tuženik dokazao da bi tužitelju pružio dovoljno informacija kako bi mogao shvatiti ekonomske posljedice svoje odluke.

12. Nadalje je rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj Rev-18/2018 od 26. svibnja 2018. zauzeto stajalište da i nakon sklapanja sporazuma o konverziji kredita nema zapreke da se utvrđuje ništetnost odredbi ugovora o kreditu te da treba imati u vidu da je do sklapanja sporazuma o konverzije bio na snazi osnovni Ugovor o kreditu koji je proizvodio pravne učinke, a koji pravni učinci se upravo odnose na ispunjavanje obveza korisnika kredita temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi ugovora o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. U pogledu učinka pravomoćne odluke donesene u kolektivnom sporu Vrhovni sud Republike Hrvatske rješenjem poslovni broj Rev 18/2020-2 od 26. svibnja 2020. zauzeo je stav kako nije potrebno provoditi dokazni postupak na okolnosti ništetnosti odredbi ugovora obzirom da postoji temeljem već navedenog čl. 502.c Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 148/11. pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 - dalje: ZPP), a isto tako i čl. 118. Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 41/14 i 110/15 - dalje: ZZP/14) vezanost za postojanje povrede propisa zaštite potrošača iz čl. 106. st. 1. ZZP/14, a slijedom toga i obveza primjene utvrđene ništetnosti u kolektivnom sporu. Dakle da ne može postojati utvrđena ništetnost i nepoštenost pojedinih odredbi potrošačkog ugovora u kolektivnom sporu, a da istodobno ne postoji ništetnost i nepoštenost takvih odredbi u pojedinačnom sporu u odnosu na istovrsni ugovor. Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci poslovni broj U-III-2233/2019 od 10. lipnja 2020. zauzima isti stav te se navodi: "U odnosu na prigovore podnositeljice kako je nespojivo s načelom jednakosti oružja shvaćanje Vrhovnog suda o direktnom učinku pravomoćne presude donesene u sporu radi zaštite kolektivnih interesa i prava, a koje sudove oslobađa obveze da na okolnost nepoštenosti (ništetnosti) ugovornih odredaba izvode dokaze u postupcima individualnih restitucijskih zahtjeva potrošača, valja odgovoriti da je Vrhovni sud detaljno obrazložio zašto o pravnom pitanju o kojem je već jednom pravomoćno odlučeno u sporu radi zaštite kolektivnih interesa i prava nije potrebno izvoditi dokaze u svakom parničnom postupku u kojem se odlučuje o individualnim restitucijskim zahtjevima potrošača, pri čemu je Vrhovni sud imao u vidu narav i svrhu pravnih sredstava kolektivne zaštite potrošača." U smislu odredbe čl.502. a.st.1. ZPP-a udruge, tijela, ustanove ili druge organizacije koje su osnovane u skladu sa zakonom, koje se u sklopu svoje registrirane ili propisom određene djelatnosti bave zaštitom zakonom utvrđenih kolektivnih interesa i prava građana, mogu, kad je takvo ovlaštenje posebnim zakonom izrijeком predviđeno i uz uvjete predviđene tim zakonom, podnijeti tužbu (tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava) protiv fizičke ili pravne osobe koja obavljanjem određene djelatnosti ili općenito radom, postupanjem, uključujući i propuštanjem, teže povređuje ili ozbiljno ugrožava takve kolektivne

interese i prava. U smislu odredbe čl. 502.c.ZPP-a fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1.toga Zakona da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati. Dakle, odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

13. Jednako tako odredbom čl. 138.a Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine" broj: 79/07, 125/07, 75/09, 79/09,133/09, 78/12 i 56/13–dalje ZZP) odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl.131. toga Zakona u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača obvezuje ostale sudove u postupku, koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika.

14. No, sporno je, je li provedenom konverzijom tužitelj doveden u svemu u položaj u kojem bi bio da je koristio kredit u EUR.

15. Naime, sukladno odredbama ZID ZPK konverzija kredita u CHF u EUR podrazumijeva konverziju radi promjene valute odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i provodi se da se položaj potrošača s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je kredit denominiran u EUR. Pri tome se ističe da je način izračuna konverzije propisan odredbom čl.19.c ZID ZPK pri čemu ovaj sud napominje da se osim pitanja valutne klauzule u pogledu početno odobrene glavnice kredita u CHF prilikom izračuna moralo imati u vidu i ugovorena kamatna stopa tako da se konverzijom kredita, između ostalog umjesto početno ugovorene kamatne stope koju je vjerovnik primjenjivao ima u vidu kamatna stopa na kredite iste vrste i istog trajanja denominirane u EUR uvažavajući pri tome smanjenja kamatnih stopa, tečaj ili uvjete odobrene određenim istovrsnim skupinama potrošača temeljem dobi, namjene kredita i sl. a što jasno proizlazi iz odredbi čl. 19.d. i 19.c.st.1.to.č.2 .ZID ZPK. Dakle, činjenica sklapanja Aneksa ugovora o kreditu na temelju ZID ZPK ne znači da je tužitelj izgubio pravni interes za utvrđenjem da su pojedine odredbe ugovora o kreditu ništetne, tim više što isti ističe da mu nije u cijelosti podmiren dug i postavlja kondemnatorni zahtjev za isplatu istog. Pri tome se ističe da se konverzija odnosi isključivo na ugovorne obveze proizašle iz ugovora o kreditu, a niti jedna odredba ZID ZPK ne širi primjenu konverzije na druge izvanugovorne odnose među strankama.

16. Nastavno na navedeno ističe se da ništetnost nastupa po samom zakonu i nastaje od samog trenutka sklapanja pravnog posla pri čemu ništetan ugovor ne postaje valjan ni kada uzrok ništetnosti naknadno nestane (čl. 326.s.t.1.ZOO) osim iz razloga predviđenih čl. 326.st.2.ZOO, a koji u predmetnom slučaju nije ispunjen.

17. Tužitelj stoga, protivno tvrdnjama tuženika, ima pravni interes i može zahtijevati utvrđenje ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi kako bi na temelju toga ostvario eventualna prava za koja smatraju da mu pripadaju.

18. Važno je za napomenuti da je pitanje provođenja konverzije pojašnjeno i u sklopu zaštite potrošača i standarda ustanovljenog u okviru jurisprudencije Europskog suda u predmetu C-118/17 Dunai od 14. ožujka 2019., ECLI:EU:C:2019:207. Riječ je o predmetu u kojemu je navedeni sud raspravljao situaciju unutar mađarskog nacionalnog prava i pitanje njegove usklađenosti sa odredbama čl. 6. st. 1. Direktive o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima, te je jasno i nedvosmisleno ukazao kako činjenica da su određene ugovorne odredbe putem zakona bile proglašene nepoštenim i ništavima te zamijenjene novim odredbama, kako bi se održao predmetni ugovor, ne mogu imati učinak na smanjenje zajamčene zaštite potrošača (par. 43. predmetne odluke).

19. Stoga je u svakom konkretnom slučaju potrebno utvrditi je li provođenje konverzije dovelo do pravične ravnoteže u ugovornim odnosima između stranaka, odnosno je li konverzija ispravila neravnotežu koja je nastala u slučaju utvrđenja nepoštenosti ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli. Činjenica provođenja konverzije dakle sama za sebe ne može i ne smije isključiti provođenje kontrole nepoštenosti ugovornih odredbi, već ista zahtijeva utvrđenje i odgovor na pitanje je li konverzijom cijelosti uspostavljena ravnoteža narušena nepoštenim ugovornim odredbama. Dakle, drugim riječima, potrošač mora imati pravo ostvarivanja pune zaštite te konverzija ne može smanjiti stupanj zaštite koje mu pripada.

20. Vrhovni sud Republike Hrvatske svojim rješenjem broj Gos 1/2019-36 od 4. ožujka 2020., a glede pitanja ništetnosti ili nepostojanja sporazuma o konverziji, utvrđuje kako takav sporazum ima pravne učinke te je valjan i u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu i promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, pri čemu se u obrazloženju odluke navodi da: ".....bez obzira na naknadno sklapanje sporazuma o konverziji, treba reći da se u rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev-2868/2018-2 od 12. veljače 2019. Vrhovni sud Republike Hrvatske izjasnio da bez obzira na sklapanje dodatka ugovora o kreditu tužitelji imaju pravni interes i ovlašteni su tražiti ništetnost pojedinih ugovornih odredbi, kako bi na temelju toga mogli ostvariti neka eventualna prava koja im pripadaju, a mahom je riječ o kondemnatornim novčanim zahtjevima...". U tom smislu presudom Europskog suda u predmetu broj C-118/17 od 14. ožujka 2019. zauzeto je pravno shvaćanje da okolnost što su određene ugovorne odredbe putem zakona bile proglašene ništetnim i nepoštenim te zamijenjene novim odredbama kako bi se održao predmetni ugovor, ne može proizvesti učinak smanjenja zajamčene zaštite potrošača; dok presuda broj C452/18 od 9. srpnja 2020. potvrđuje da bi se potrošač mogao sklapanjem sporazuma kojim se zamjenjuje nevaljana ugovorna odredba drugom odredbom odreći zaštite koju mu pruža Direktiva 93/13 odnosno prava temeljem iste samo i isključivo kada bi dao slobodan i informiran pristanak na takvo odricanje i znao čime se takvim pristankom odriče.

21. Dakle, glavni činjenični supstrat vezan za provjeru transparentnosti jest da je potrošač svjestan da je ugovorna odredba koja se mijenja ništetna i koje pravne posljedice i prava iz njezine ništetnosti za njega proizlaze, da je svjestan čega se time odriče i to kojeg se novčanog iznosa koje mu pripada iz njezine ništetnosti konkretno odriče, drugim riječima, je li financijska institucija izdavanjem isprave navedene kao isprava o obnovi provela provjeru transparentnosti i obavijestila potrošače o iznosima

za koje su bili oštećeni primjenom nepoštene odredbe te ako je to propustila učiniti je li to razlog za ništavost tih isprava odnosno sudsko utvrđenje nepoštenosti ugovorne odredbe mora, za posljedicu imati ponovnu uspostavu pravne i činjenične situacije potrošača u kojoj bi se nalazio kao da te odredbe nije bilo, s time da odgovor na pitanje može li se potrošač odreći pozivanja na nepoštenost ugovorne odredbe u smislu Direktive ne ide toliko daleko da čini obvezatan sustav zaštite protiv korištenja nepoštenih odredaba, ali da je prethodno zadovoljen test transparentnosti, da je potrošač svjestan neobvezujuće naravi nepoštene odredbe te izjavi da se protiv izuzimanju te odredbe čime daje slobodan i informirani pristanak na izmjenu odredbe o kojoj je riječ.

22. Informacije koje potrošač dobije prije sklapanja ugovora od temeljne važnosti su za potrošača, jer na temelju njih potrošač donosi odluku želi li biti obvezan uvjetima koje je prethodno sastavio prodavatelj robe ili pružatelj usluga. Dakle, zaključno sklapanjem Aneksa ugovoru o kreditu tužitelj se nije odrekao tih prava, te se Aneksom ugovora nije odrekao svojih prava na obeštećenje niti je takvo odricanje u istome sadržano, niti je pristao na isto, a čak da je i dao takav pristanak ne bi se radilo o slobodnom i informiranom pristanku obzirom da u vrijeme sklapanja Dodatka ugovoru o kreditu valutna klauzula u CHF nije bila utvrđena ništetnom (čak protivno u to je vrijeme bila utvrđena valjanom), te tužitelj nije bio informiran niti je mogao znati čime bi se takvim odricanjem odrekao. Nadalje, Dodatkom ugovoru o kreditu nije obuhvaćena niti se ne spominje ništetnost odredbi o promjeni kamatnih stopa (već su i kod same konverzije primijenjene kamatne stope za kredite u valuti EUR temeljene na jednostranim odlukama banke). Dakle, činjenica da su stranke sklopile Aneks ugovoru kojim je izvršena konverzija kredita s valutnom klauzulom u CHF u kredit s valutnom klauzulom u EUR i utvrđen iznos preplate kojom je podmiren kredit u EUR, sama za sebe ne upućuje na zaključak da je tužitelju vraćen novčani iznos koji predstavlja razliku između plaćenih ugovornih kamata na temelju ništetne ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i početno ugovorenoj kamatnoj stopi.

23. Nedvojbeno je među strankama da se o odredbi Ugovora kojim je ugovorena promjenjiva kamatna stopa i Ugovora prema kojoj je ugovorena valutna klauzula obveze i to na način da je ista vezana uz švicarski franak, nije pregovaralo.

24. Tuženik nije dokazao da je u predugovornoj fazi /oglašavanje, prvi kontakti i pružanje informacija putem osobnih bankara/ te u samim ugovorima, ugovaranjem valutne klauzule vezanu uz CHF i uz promjenjivu kamatnu stopu, osim izričitim porukama da je kredit povoljan zbog niže kamatne stope..., dakle, nije dokazao da se u stvarnosti radilo o klauzulama koje su izrazito nepovoljne te je to i takvo upozorenje trebalo naći mjesta u ugovoru.

25. Obveza tuženika kao profesionalca bila je da prilikom pregovaranja upozori tužitelja na posljedice i rizike vezanja kredita uz tečaj CHF, objasniti mu sve parametre o kojima ovisi njegova odluka-stabilnost valute, razlika između općeg valutnog rizika i valutnog rizika u odnosu na CHF, o tome kakva je tečajna monetarna politika Republike Hrvatske u odnosu na CHF naspram drugih valuta, ulogu valutne klauzule u inflatornim okolnostima domaće valute... Valutna klauzula je zaštitna klauzula kojoj je svrha osigurati jednaku vrijednost ispunjena činidbe i protučinidbe u slučaju inflacije. Drugim riječima, ista osigurava kreditoru da broj novčanih jedinica koje će potrošač plaćati kako će anuiteti dospijevati, bude po svojoj stvarnoj vrijednosti jednak

vrijednosti novčanih jedinica u trenutku isplate kredita potrošaču, sve kako bi se ispoštovalo, jedno od temeljnih načela ugovornih odnosa - načelo jednake vrijednosti činidaba. Valutna klauzula nije određeni iznos novčanih sredstava koji je banka isplatila potrošaču, ali kao zaštitna klauzula koja se veže na novčani iznos koji je isplaćen, neodvojivo je povezana i direktno utječe na visinu mjesečnog anuiteta u kojima se kredit vraća. Kao takva, sastavni je dio novčanog iznosa čija visina varira ovisno o tečaju CHF čime se vrijednost potrošačeve ugovorne obveze izračunava temeljem ugovorenog tečaja CHF nasuprot kune na dan plaćanja svakog pojedinog mjesečnog anuiteta. Dakle, visina novčanog iznosa koji je kreditor isplatio potrošaču, izravno ovisi o promjeni tečaja.

26. Stoga je bila dužnost tuženika prilikom pregovaranja pružiti potrebne informacije, a ne prepustiti tužitelju da se sam informira, pogotovo ako se ima u vidu činjenica da je pitanje tečajne politike i razlike između općeg valutnog rizika i valutnog rizika u odnosu na CHF, stručno pitanje ekonomske i financijske struke i naravi kojim ipak ne raspolaže prosječni potrošač pa je tuženik trebao uložiti dodatni napor prilikom objašnjenja potrebnih parametara o kojima ovisi odluka potrošača pri odabiru valute prilikom ugovaranja valutne klauzule. Specifičnost i priroda valute švicarski franak poznata je bankama, ali ne i prosječnom potrošaču koji ne raspolaže stručnim znanjem, a u situaciji kada ga banka kao profesionalac o tom ni na koji način ne informira, potrošač nije i ne može biti svjestan rizika kojeg preuzima. Stoga je i sama nerazumljivost ugovornih odredaba kojima se glavnica veže uz švicarski franak ozbiljan uzrok značaja neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, a što je protivno načelu savjesnosti i poštenja, jer za razliku od potrošača banka s obzirom na stručnu kvalifikaciju svojih zaposlenika kao i iskustva u poslovanju, zna za taj rizik ali ga prešućuje.

27. Kao lex specialis Zakon o zaštiti potrošača (čl.81.ZZP 2003 i čl.96 ZZP 2007. formulacijom doslovno prevode čl. 3 Direktive br. 93/13 EEC od 05.travnja 1993. – presuda VTS PŽ-7129/13-4- str.8) propisuje pojam nepoštene ugovorne odredbe gdje se između ostalog navodi da ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača; smatra se da se o pojedinoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj.. dok je čl.102. istog Zakona propisano da je nepoštena odredba ništetna... čl.138. regulirana je obvezujuća snaga sudske odluke donesene u postupku zaštite kolektivnih interesa potrošača iz čl.131..st..1.toga Zakona, a o tome govori i već ranije spomenuta odredba čl.502.c. ZPP-a.

28. Činjenično, u stvarnosti tužitelj i tuženik nisu pojedinačno pregovarali i ugovorom utvrdili egzaktno parametre i metodu odnosno način na koji će promjenjiva kamatna stopa i promjena tečaja CHF utjecati na korisnika kredita, a niti to tuženik konačno tijekom postupka tvrdi.

29. Neravnoteža u pravima i obvezama je znatna jer je neizvjestan i iznos glavnice kredita kojeg potrošač kao dužnik ima vratiti banci i cijena, jer se i kamata u konačnici plaća u istoj valuti, u švicarskim francima.

30. Dakle, već samim sklapanjem ugovora koji sadrži predmetne odredbe, a o kojima se izvjesno nije pojedinačno pregovaralo, niti tuženik tvrdi drugačije, neravnoteža u pravima i obvezama je znatna i postoji jer se radi o odredbama u tipskim formularnim ugovorima sastavljenim od strane tuženika, unaprijed, bez pojedinačnog pregovaranja u kojem potrošač preuzima rizik i ne znajući za njega jer o tome nije informiran, tuženik nije raspolagao informacijama koje bi mu omogućile shvaćanje pravnih posljedica koje za njega iz tih odredaba proizlaze, i nije se odrekao pravne zaštite koje mu jamči Direktiva 93/13. Dakle, neravnotežu nisu prouzrokovale promjena tečaja valute ni kamatne stope, nego ugovorne odredbe, koje zbog formulacije istih tužitelja dovode u neravnopravan položaj u odnosu na tuženika kao trgovca, jer je tužitelj znao kolika je visina anuiteta na dan sklapanja ugovora o kreditu dok se nije moglo ocijeniti zašto, kako i u kojem smjeru će tijekom budućeg kreditnog razdoblja se kretati visina njegova zaduženja.

31. Sukladno odredbi čl. 323.st.1. ZOO-a, u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takvog ugovora, a ako to nije moguće ili se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje. Sukladno odredbi st.2.istoga članka ugovaratelj koji je kriv za sklapanje ništetnog ugovora odgovoran je svom suugovaratelju za štetu koju trpi zbog ništetnosti ugovora ako ovaj nije znao ili prema okolnostima nije morao znati za postojanje uzroka ništetnosti. U smislu odredbe čl. 1111. ZOO-a kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi. Pod prijelazom imovine razumijeva se i stjecanje koristi izvršenom radnjom. Obveza vraćanja, odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala.

32. U smislu odredbe čl. 1115. ZOO-a kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

33. Budući da je ovaj sud našao da su ugovorne odredbe ugovora o kreditu sklopljenog između parničnih stranaka kojom se glavnica kredita veže za valutu švicarski franak ništetne, to sud nalazi da tužitelju pripada pravo da mu tuženik vrati ono što je na temelju takve ništetne odredbe naplatio i primio od tužitelja ocjenjujući da je ništetnim odredbama tuženik tako naplaćeni novčani iznos stekao bez osnove u smislu odredbe čl.1111. ZOO-a.

34. Tužitelj potražuje razliku između iznosa početnog anuiteta i anuiteta koje je trebao plaćati glede tečaja CHF na dan isplate kredita zajedno sa zakonskim zateznim kamatama za utuženo razdoblje.

35. Glede stavljenog prigovora zastare utuženog potraživanja glede preplate za tečaj, sud je utvrdio da isti nije osnovan uobzirujući činjenicu da je tužba podnesena 19. prosinca 2022. Kako je tužba u ovom predmetu podnesena 19. prosinca 2022. to je ista u zastari glede stečenog bez osnove po osnovu promjenjivih kamata jer tužba nije podnesena u roku unutar 5 godina, a sve sukladno članku 225. Zakona o

parničnom postupku („Narodne novine“, broj 148/11. pročišćeni tekst, 25/13, 28/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22, 155/23 - dalje: ZPP).

36. Tužbeni zahtjev glede stečenog bez osnove s osnova valutne klauzule nije u zastari jer je tužba podnesena 19. prosinca 2022., a rok zastare računa se od 14. lipnja 2018. od Presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, broj PŽ-6632/17 od 14. lipnja 2018.

37. Naime presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske br. PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. točkom I. izreke potvrđena je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu, broj P-1401/12 od 4. srpnja 2013. u dijelu točke 1.-7. izreke kojom se utvrđuje da je između ostalih i prednik tuženika u razdoblju od 1. siječnja 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana.

38. Stoga, a kako je ovaj sud našao da su odredbe Ugovora glede tečaja ništetne, to protivno tvrdnji tuženika, nije došlo do zastare potraživanja tužitelja.

39. Glede visine tužbenog zahtjeva odnosno izvršene preplate po osnovu tečaja, provedeno je financijsko vještačenje po vještaku Andriji Ilakovcu. Kao bitno iz Nalaza vještaka je utvrđeno, a na temelju dokumentacije koja mu je bila dostupna, utvrdio je tečajne razlike za CHF koje je banka primjenjivala prilikom svakog plaćanja svakog anuiteta u kunama u razdoblju 16. svibanj 2006. do 5. listopada 2015. u ukupnom iznosu 1.706,92 eur.

40. Nalaz vještaka sud je prihvatio kao objektivan, sukladan pravilima znanosti i vještine.

41. Iskaz svjedoka Jakovljević Damira je irelevantan jer isti nije imao nikakvih saznanja o zaključenom Ugovoru o kreditu, odnosno nije bio zaposlenik banke u to vrijeme.

42. Kao bitno iz iskaza tužiteljice Dušanke Skrbiš utvrđeno je da je Ugovor o kreditu iz 2006. zaključio njezin pok. suprug. Ona je sudjelovala u zaključenja ovog Ugovora na način da je išla sa svojim suprugom i raspitivala se zajedno s njim o uvjetima kredita. Naime, htjeli su renovirati kuću. Novac od kredita koristili su za renoviranje kuće. Ugovor je zaključen u Slavonskom Brodu u banci. Tužiteljica je bila sa suprugom u banci kada je bilo razgovora oko uvjeta kredita i kada su mu u banci rekli da može dobiti kredit. Sjeća se da je tada rečeno da će kamatna stopa biti nešto više od 4%, ali nije bilo govora o tome da će se kamatna stopa mijenjati. Ugovor o kreditu je bio u švicarskim francima. Ne sjeća se zbog proteka vremena da li im je netko u banci rekao da se tečaj švicarskog franka može mijenjati. Ne sjeća se da li je bilo govora na temu da je njezinom suprug rizično jer zaključuje Ugovor s promjenjivom kamatnom stopom, a otplate se vežu za tečaj CHF-a. Sjeća se kada je ona bila u banci da nitko

nije rekao da je ovaj ugovor za njezinog supruga rizičan. Nitko tada nije rekao da HNB nema utjecaja na tečaj CHF-a, a njezin suprug diže kredit baš vezan za tečaj CHF-a. Rate kredita su se mijenjale od početka pa nadalje, sve do smrti njezinog supruga, rate kredita su bile veće od početne.

43. Sukladno članku 55. OZ-a valjalo je proglasiti ovrhu nedopuštenom do iznosa od 1.706,92 eur što je utvrđeno kao preplata po osnovu promjene tečaja koja odredba Ugovora je utvrđena ništetnom.

44. Sukladno članku 154. stavak 1. ZPP-a tuženik je dužan tužiteljima naknaditi parnični trošak u iznosu od 2.554,96 eur koji troškovi su osnovani i sukladni Odvjetničkoj tarifi, a sastoje se od troška sastava tužbe 200,00 eur prema Tbr.7.točka 1.OT, zastupanje na ročištima 9. rujna 2023., 22. listopada 2025., 16. prosinca 2025. i 17. lipnja 2026. 2x200,00 eur sve prema Tbr.9.točka 1.OT, ročište za objavu presude 100,00 eur prema Tbr.9.točka 3.OT, sastav podnesaka 27. studenog 2023. i 23. svibnja 2024. 2x200,00 eur sve prema Tbr.8.točka 1.OT, trošak pristojbe na tužbu 89,96 eur i pristojbe na presudu 140,00 eur te trošak predujma za financijsko vještačenje 450,00 eur. PDV iznosi 375,00 eur.

45. Stoga je odlučeno kao u izreci.

Slavonski Brod, 29. srpnja 2026.

Sudac
Pavo Garić

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku 15 dana od dana primitka prijepisa iste. Žalba se podnosi putem ovog suda Županijskom sudu, u tri istovjetna pisana primjerka.

Broj zapisa: **9-3088b-56d84**

Kontrolni broj: **011e7-50b0b-7f25d**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Slavonskom Brodu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.